

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ім. М.І. ПИРОГОВА

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з наукової роботи
проф. О. Власенко

« 02 » 06 20 21 р.

ПРОГРАМА ВСТУПУ
до аспірантури з підготовки доктора філософії
на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти

галузь знань 22 Охорона здоров'я
(шифр і назва галузі знань)

зі спеціальності 221 Стоматологія
(код і найменування спеціальності)

Вінниця

Назва наукового напрямку	Сторінки
Терапевтична стоматологія	4 – 15
Хірургічна стоматологія	16 – 32
Ортопедична стоматологія	33 – 36
Стоматологія дитячого віку	37 – 57
Критерії оцінювання	58

«ТЕРАПЕВТИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ»

Тема. ПРЕДМЕТ І ЗАДАЧІ ТЕРАПЕВТИЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ. АНАТОМО-ГІСТОЛОГІЧНІ ТА КЛІНІКО-ТОПОГРАФІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ БУДОВИ ЗУБІВ

Терапевтична стоматологія як основна стоматологічна дисципліна, розділи. Внесок вчених України в її розвиток, цілі та задачі пропедевтичного курсу.

Будова зуба: топографія тканин та утворень зуба. Гістологія емалі. Топографія та гістологія цементу та дентину. Будова пульпи та періодонту. Вікові зміни в них. Пародонт, його функції.

Слина, ротова рідина: склад, властивості, функції.

Зубні формули. Ознаки зубів. Клініко-анатомічні особливості різців, іклів, премолярів та молярів верхньої та нижньої щелепи.

Тема. ОСНАЩЕННЯ СТОМАТОЛОГІЧНОГО КАБІНЕТУ. ЕРГОНОМІКА В СТОМАТОЛОГІЇ. КЛАСИФІКАЦІЯ КАРІОЗНИХ ПОРОЖНИН ЗА БЛЕКОМ. ЕТАПИ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЇХ ПРЕПАРУВАННЯ

Оснащення робочого місця лікаря-стоматолога: універсальні стоматологічні установки та крісла. Види бормашин. Стоматологічний інструментарій, його призначення. Професійні захворювання лікаря-стоматолога, їх профілактика. Поняття ергономіки в стоматології.

Класифікація каріозних порожнин за Блекум. Принципи та режим класичного препарування. Особливості препарування каріозних порожнин I-V класів за Блекум.

Сучасні методики препарування каріозних порожнин під композиційні матеріали. Техніка мікропрепарування: М.І.-терапія, ART-методика (неінвазійна), тунельне препарування.

Тема. ПЛОМБУВАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ ДЛЯ ПОСТІЙНИХ ТА ТИМЧАСОВИХ ПЛОМБ

Пломбувальні матеріали. Класифікація. Загальні вимоги до них. Матеріали для тимчасових пломб та герметичних пов'язок. Лікувальна прокладка: групи, склад, властивості, показання до застосування, методика накладання.

Стоматологічні цементи, їх класифікація. Цинк-фосфатні, силікатні, силіко-фосфатні, склоіономерні цементи: склад, позитивні та негативні якості, показання та правила застосування. Ізолююча прокладка: види, мета та особливості накладання в каріозні порожнини різних класів.

Срібна та мідна амальгами: склад, властивості, позитивні та негативні якості, показання та правила застосування. Особливості шліфування та полірування пломби.

Композиційні матеріали хімічного та фотополімерного способу твердіння: класифікація, склад, позитивні та негативні якості, показання до використання, методика застосування. Фотополімеризатори: призначення, фізико-технічна характеристика. Техніка безпеки роботи з ними.

Тема. ЕНДОДОНТІЯ. МЕДИКАМЕНТОЗНО-ІНСТРУМЕНТАЛЬНА ОБРОБКА КОРЕНЕВИХ КАНАЛІВ. СИЛЕРИ ТА ФІЛЕРИ. СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ ПЛОМБУВАННЯ КОРЕНЕВОЇ СИСТЕМИ

Ендодонтія. Визначення поняття, задачі та цілі. Ендодонтичний інструментарій: класифікація, різноманітність, призначення, правила застосування. Стандарти ISO.

Анатомо-топографічні особливості порожнини зуба та кореневих каналів різців, іклів, премолярів та молярів.

Трепанаж порожнини зуба, накладання девіталізуючих речовин. Ампутація, екстирпація пульпи, видалення її розпаду. Медикаментозна обробка кореневих каналів: інструменти, лікарські засоби.

Механічна обробка кореневих каналів. Сучасні методи обробки кореневих каналів: “Step-back” та “Crown-down” техніки. Медикаментозні засоби для хімічного розширення кореневих каналів. Підготовка каналів до пломбування.

Матеріали для пломбування кореневих каналів. Силери: нетвердіючі та твердіючі пломбувальні матеріали (групи, склад, позитивні та негативні якості, показання до застосування). Методики пломбування кореневих каналів.

Тверді матеріали (філери) для пломбування кореневих каналів. Їх різновиди, позитивні та негативні аспекти. Сучасні технології, їх загальна характеристика.

Особливості ендодонтичного лікування інструментально непрохідних кореневих каналів. Муміфікація, імпрегнація, депофорез.

Тема. ОБСТЕЖЕННЯ СТОМАТОЛОГІЧНОГО ХВОРОГО. МЕДИЧНА ДОКУМЕНТАЦІЯ ТЕРАПЕВТИЧНОГО СТОМАТОЛОГІЧНОГО ПРИЙОМУ

Схема обстеження стоматологічного хворого. Суб’єктивне обстеження: скарги, анамнез захворювання та життя. Характеристика больового синдрому при різних ураженнях зубів.

Клінічні методи обстеження, їх значення для діагностики захворювань порожнини рота: огляд, зондування, перкусія, пальпація.

Допоміжні методи обстеження хворого: термодіагностика, ЕОД, застосування детекторів карієсу: методика проведення, інтерпретація результатів. Рентгенологічна, люмінесцентна та транслюмінаційна діагностика. Показання, особливості проведення. Діагностичні тести: з анестезією та на препарування. Методика визначення тригерних зон та обстеження місць виходу периферичних гілок трійчастого нерва. Лабораторні методи обстеження.

Медична документація терапевтичного прийому: правила заповнення, виписка направлень. Медична картка стоматологічного хворого (ф.043/0) – медичний, науковий та юридичний документ.

Тема. КАРІЄС ТА НЕКАРІОЗНІ УРАЖЕННЯ ЗУБІВ. КЛІНІКА, ДІАГНОСТИКА, ДИФЕРЕНЦІЙНА ДІАГНОСТИКА, ЛІКУВАННЯ, ПРОФІЛАКТИКА

Карієс зуба. Визначення поняття. Класифікація карієсу. Поняття структурної та функціональної резистентності твердих тканин зуба. Визначення резистентності емалі (ТЕР-тест).

Сучасні уявлення про причини виникнення та механізм розвитку карієсу. Морфологічні зміни твердих тканин зуба на різних стадіях каріозного процесу за даними променевої, електронної та поляризаційної мікроскопії. Клініка, діагностика та диференційна діагностика карієсу.

Лікування карієсу: види, вибір методу в залежності від клінічної форми. Ремінералізуюча терапія. Етапи хірургічного лікування. Особливості лікування глибокого карієсу. Загальне та місцеве лікування множинного карієсу. Медикаментозні засоби та фізичні методи в комплексній терапії карієсу зубів.

Профілактика карієсу. Значення індивідуальної та суспільної профілактики. Засоби профілактики. Організація профілактики карієсу зубів вагітних, призовників, робітників окремих виробництв. Оцінка ефективності.

Некаріозні ураження зубів. Класифікація Патрикєєва. Патоморфологія, клініка та діагностика некаріозних уражень, що виникають до прорізування зубів: гіпо- та гіперплазія, ендемічний флюороз.

Патоморфологія, клініка та діагностика некаріозних уражень, що виникають після прорізування зубів. Патоморфологія, клініка, діагностика, лікування ерозії емалі, клиноподібного дефекта. Травматичні та хімічні ураження. Гіперестезія твердих тканин зубів. Усунення гіперестезії за допомогою сучасних десенситайзерів: склад, властивості, методики використання.

Тема. ЗАХВОРЮВАННЯ ЕНДОДОНТА (ПУЛЬПІТ ТА ПЕРІОДОНТИТ). ЕТІОЛОГІЯ, ПАТОГЕНЕЗ. КЛАСИФІКАЦІЯ. КЛІНІКА, ДІАГНОСТИКА, ЛІКУВАННЯ. ЗНЕБОЛЕННЯ

Пульпіт. Етіологія, патогенез, класифікація. Гострі, хронічні та загострені хронічні форми пульпіту: патоморфологія, клініка, діагностика.

Методи знеболення в терапевтичній стоматології. Лікарські засоби і способи їх застосування. Премедикація.

Лікування пульпіту біологічним, вітальним ампутаційним, вітальним екстирпаційним методами: показання, методика, лікарські засоби. Обґрунтування вибору методу лікування пульпіту залежно від форми, перебігу та загального стану організму.

Девіталізація пульпи: показання до застосування, методика проведення, лікарські засоби. Девітальна екстирпація пульпи. Показання, етапи лікування, сучасні технології. Девітальний ампутаційний та комбінований методи

лікування пульпіту. Показання до застосування. Методика проведення: етапи, лікарські засоби. Недоліки та можливі ускладнення.

Періодонтит. Етіологія і патогенез. Патоморфологічні зміни при різних формах періодонтиту. Класифікація періодонтиту.

Клініка, діагностика, диференційна діагностика гострих, хронічних та загострених форм періодонтиту. Значення рентгенологічного методу діагностики, поняття остеосклерозу, остеопорозу, деструкції, деформації, гіперцементозу.

Лікування різних форм періодонтиту. Невідкладна допомога. Загальні принципи, послідовність та особливості етапів лікування. Сучасні методи впливу на заапикальне вогнище інфекції.

Тема. СИСТЕМАТИКА ХВОРОБ ПАРОДОНТА. ОБСТЕЖЕННЯ ХВОРИХ З ПАТОЛОГІЄЮ ТКАНИН ПАРОДОНТА

Захворювання тканин пародонта. Термінологія, класифікації хвороб.

Особливості клінічного обстеження хворих з патологією тканин пародонта. Основні та спеціальні клінічні методи діагностики захворювань тканин пародонта.

Індексна оцінка стану тканин пародонта: гігієнічні індекси (Федорова-Володкіної та Green-Vermillion), гінгівальні індекси (проба Шиллера-Писарева, індекс гінгівіту Silness-Loe, індекс РМА в модифікації Parma), пародонтальні індекси (ІІ за Russel, індекс CRITN, індекс КПП за П.А. Леусом).

Функціональні методи діагностики хворих з патологією тканин пародонта (стоматоскопія, капіляроскопія, проба В.І. Кулаженко, реопародонтографія).

Рентгендіагностика хворих з патологією тканин пародонта.

Лабораторні методи обстеження хворих з патологією тканин пародонта. Клінічний та біохімічний аналізи крові та сечі. Цитологічні, морфологічні, мікробіологічні, імунологічні методи діагностики.

Тема. ЗАПАЛЬНІ ЗАХВОРЮВАННЯ ТКАНИН ПАРОДОНТА (ПАПІЛІТ, ГІНГІВІТ, ЛОКАЛІЗОВАНИЙ ПАРОДОНТИТ)

Етіологія, патогенез запальних захворювань пародонта. Вкладвітчизняних вчених (М.Ф. Данилевський, А.В. Борисенко, П.Т. Максименко, І.С. Мащенко, Г.Ф. Білоклицька).

Папіліт. Класифікація, клініка, діагностика, лікування та профілактика.

Гінгівіт. Класифікація. Клініка, діагностика, лікування та профілактика катарального, гіпертрофічного, виразкового, атрофічного гінгівіту.

Локалізований пародонтит. Клініка, діагностика, лікування та профілактика.

Тема. ДИСТРОФІЧНО-ЗАПАЛЬНІ ТА ДИСТРОФІЧНІ ЗАХВОРЮВАННЯ ТКАНИН ПАРОДОНТА (ГЕНЕРАЛІЗОВАНИЙ ПАРОДОНТИТ, ПАРОДОНТОЗ)

Етіологія і патогенез дистрофічно-запальних захворювань пародонта. Роль місцевих та загальних факторів. Механізм утворення ясенних і пародонтальних кишень.

Генералізований пародонтит. Загальні ознаки захворювання. Клініка, діагностика, диференційна діагностика генералізованого пародонтиту різних ступенів тяжкості.

Пародонтоз. Клініка, діагностика, диференційна діагностика.

Загальні принципи лікування хворих на генералізований пародонтит. Терапевтичні місцеві втручання у хворих при генералізованому пародонтиті.

Використання лікарських речовин для місцевої терапії, механізм дії, способи застосування. Пародонтальні пов'язки. Види. Показання до застосування.

Хірургічні місцеві втручання. Кюретаж. Показання. Методика. Види.

Ортопедичні місцеві втручання. Усунення травматичної оклюзії. Сучасні методи шинування зубів.

Загальна фармакотерапія пародонтиту та пародонтозу. Групи лікарських препаратів, показання, механізм дії.

Використання фізичних методів в комплексному лікуванні хвороб пародонта.

Профілактика захворювань тканин пародонта. Диспансеризація хворих із захворюваннями тканин пародонта. Загальні принципи. Документація. Оцінка ефективності диспансеризації.

Тема. ПЕРВИННІ (САМОСТІЙНІ) УРАЖЕННЯ СЛИЗОВОЇ ОБОЛОНКИ ПОРОЖНИНИ РОТА

Анатомо-фізіологічні, гістологічні особливості слизової оболонки порожнини рота та червоної кайми губ. Захисні фактори порожнини рота. Особливості обстеження хворих із захворюваннями СОПР. Первинні та вторинні елементи ураження.

Травматичні ураження слизової оболонки порожнини рота (механічна, хімічна, фізична, електрична травми). Променеві ураження. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика.

Первинні аутоінфекційні стоматити. Гострий катаральний стоматит, гострий герпетичний стоматит, гострий афтозний стоматит. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування, профілактика.

Хронічний рецидивний герпес. Причини, патогенез, клініка, діагностика, лікування, профілактика.

Виразковий стоматит. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування, профілактика.

Грибкові ураження слизової оболонки порожнини рота. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика.

Тема. ІНФЕКЦІЙНІ ЗАХВОРЮВАННЯ. ПРОЯВИ НА СЛИЗОВІЙ ОБОЛОНЦІ ПОРОЖНИНИ РОТА, ДІАГНОСТИКА

Грип, інфекційний моновірус, ячур. Етіологія, патогенез, клінічні прояви на слизовій оболонці порожнини рота, діагностика, лікування та профілактика.

СНІД. Етіологія, патогенез, клінічні прояви на слизовій оболонці порожнини рота, діагностика. Лікування та профілактика. Тактика лікаря-стоматолога.

Дифтерія. Етіологія, патогенез, клінічні прояви на слизовій оболонці порожнини рота, діагностика, лікування та профілактика.

Туберкульоз. Етіологія, патогенез, клінічні прояви на слизовій оболонці порожнини рота, діагностика. Лікування та профілактика.

Сифіліс. Етіологія, патогенез, клінічні прояви на слизовій оболонці порожнини рота, діагностика. Лікування та профілактика.

Гонорея. Етіологія, патогенез, клінічні прояви на слизовій оболонці порожнини рота, діагностика. Лікування та профілактика.

Тема. ЗМІНИ СЛИЗОВОЇ ОБОЛОНКИ ПОРОЖНИНИ РОТА ПРИ ДЕЯКИХ СОМАТИЧНИХ ЗАХВОРЮВАННЯХ

Зміни слизової оболонки порожнини рота при хворобах травного каналу (виразкова хвороба, гастрити, ентерити, коліти, хронічний гепатит). Зміна кольору, набряк слизової оболонки порожнини рота. Обкладений язик, набряк слизової оболонки порожнини рота.

Зміни СОПР при захворюваннях серцево-судинної системи (недостатність кровообігу, артеріальна гіпертензія). Трофічна виразка. Пухирно-судинний синдром.

Зміни СОПР при захворюваннях ендокринної системи (акромегалія, хвороба Іценко-Кушінга, цукровий діабет). Ксеростомія.

Зміни слизової оболонки порожнини рота при захворюваннях крові і кровотворних органів. Гострий лейкоз. Хронічний лейкоз. Агранулоцитоз.

Зміни слизової оболонки порожнини рота при захворюваннях крові і кровотворних органів. Анемії. Хвороба Верльгофа. Хвороба Вакеса.

Зміни слизової оболонки порожнини рота при гіпо- та авітамінозах.

Зміни слизової оболонки порожнини рота при дерматозах з аутоімунним компонентом. Пухирчатка, червоний плоский лишай, червоний вовчак. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика. Тактика лікаря-стоматолога.

Тема. ЗМІНИ СЛИЗОВОЇ ОБОЛОНКИ ПОРОЖНИНИ РОТА ПРИ АЛЕРГІЧНИХ УРАЖЕННЯХ ТА ЕКЗОГЕННИХ ІНТОКСИКАЦІЯХ

Анафілактичний шок. Набряк Квінке. Причини виникнення, клінічні прояви, надання екстреної допомоги.

Алергічні медикаментозні стоматити. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика.

Багатоформна ексудативна еритема. Синдром Стівенса-Джонсона. Етіологія, патогенез, клінічні прояви, діагностика, лікування та профілактика.

Хронічний рецидивуючий афтозний стоматит. Синдром Бехчета. Патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика.

Зміни на слизовій оболонці порожнини рота при екзогенних інтоксикаціях. Ртутний стоматит. Діагностика. Тактика лікаря-стоматолога.

Зміни на слизовій оболонці порожнини рота при екзогенних інтоксикаціях вісмутом та свинцем. Діагностика. Тактика лікаря-стоматолога.

Ураження слизової оболонки порожнини рота при променевій хворобі.

Тема. ХВОРОБИ ЯЗИКА ТА ГУБ. ПЕРЕДРАКОВІ ЗАХВОРЮВАННЯ СЛИЗОВОЇ ОБОЛОНКИ ПОРОЖНИНИ РОТА ТА ЧЕРВОНОЇ КАЙМИ ГУБ

Первинні глосити. Десквамативний та ромбоподібний глосит. Складчастий та волосатий язик. Клініка, діагностика, лікування та профілактика.

Неврогенні захворювання язика. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика.

Первинні хейліти. Актинічний хейліт. Метеорологічний хейліт. Контактний алергічний хейліт. Хронічні тріщини губ. Етіологія, клініка, діагностика, лікування та профілактика.

Гландулярний, ексфоліативний хейліти. Етіологія, клініка, діагностика, лікування, профілактика.

Екзематозний, atopічний хейліти. Етіологія, клініка, діагностика, лікування, профілактика.

Передракові захворювання. Класифікація передраків слизової оболонки порожнини рота та червоної кайми губ. Прогноз та профілактика передракових захворювань.

Облігатні передраки слизової оболонки порожнини рота та червоної кайми губ. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика.

Факультативні передраки слизової оболонки порожнини рота та червоної кайми губ. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика.

П Е Р Е Л І К ЕКЗАМЕНАЦІЙНИХ ПИТАНЬ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ІСПИТУ ДО АСПІРАНТУРИ З ФАХУ «СТОМАТОЛОГІЯ» (ТЕРАПЕВТИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ)

1. Розвиток зуба. Морфогенез тканин зуба та періодонту.
2. Слина та ротова рідина. Склад, властивості. Фізіологічна роль слини, її функції. Значення для тканин зуба в нормі та при патології.
3. Обстеження стоматологічного хворого. Документація.

4. Методи та засоби знеболення в клініці терапевтичної стоматології.
5. Некаріозні ураження зубів, що розвиваються до та після їх прорізування. Класифікація, причини розвитку, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика.
6. Морфологічні зміни тканин зуба на різних стадіях каріозного процесу за даними променевої, електронної та поляризаційної мікроскопії.
7. Сучасне уявлення про етіологію та патогенез карієсу зубів. Клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування карієсу зубів.
8. Пульпіт. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, вибір методів лікування.
9. Симптоматологія гострих і хронічних форм періодонтиту. Обґрунтування вибору методу лікування періодонтиту залежно від форми, перебігу та загального стану організму.
10. Медикаментозно-інструментальна обробка кореневих каналів. "Step-back" та "Crown-down" техніки проходження та розширення кореневої системи.
11. Способи пломбування кореневих каналів: метод центрального штифта або одного конуса, холодної латеральної конденсації гутаперчі, використання системи "Термафіл". Помилки та ускладнення.
12. Класифікація пломбувальних матеріалів. Загальні вимоги до них. Коротка характеристика, позитивні та негативні сторони.
13. Етапи та особливості препарування каріозних порожнин I-V класів залежно від типу пломбувального матеріалу.
14. Композитні пломбувальні матеріали хімічного та світлового затвердіння. Види, склад і властивості, показання до застосування. Методика пломбування. Помилки та ускладнення в роботі з композитними матеріалами.
15. Силери: групи, властивості, показання до застосування, методики пломбування. Філери: титанові, пластмасові, гутаперчеві штифти, амальгама. Стандарти. Показання до застосування.
16. Сучасна уява про етіологію та патогенез захворювань пародонту. Роль місцевих та загальних факторів.
17. Диференційна діагностика гінгівіту, пародонтиту, пародонтозу.
18. Загальне та місцеве лікування пародонтиту та пародонтозу. Показання. Вибір лікарських препаратів.
19. Фізичні методи лікування захворювань пародонту. Показання, протипоказання, методика (бальнеотерапія, масаж, електролікування; магніто- та лазеротерапія).
20. Травматичні ураження слизової оболонки порожнини рота. Клініка, діагностика, лікування.
21. Диференційна діагностика первинних (аутоінфекційних) уражень слизової оболонки порожнини рота. Сучасні методи лікування та профілактики первинних стоматитів.
22. Диференційна діагностика проявів вірусних хвороб на слизовій оболонці порожнини рота. СНІД, грип, ящур, інфекційний моноклеоз. Тактика лікаря-стоматолога.

23. Кандидоз слизової оболонки порожнини рота. Клініка, діагностика, лікування.
24. Зміни слизової оболонки порожнини рота при дерматозах з аутоімунним компонентом. Пухирчатка, червоний плоский лишай. Клініка, діагностика, лікування.
25. Прояви алергічних захворювань в ротовій порожнині. Багатоформна ексудативна еритема. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
26. Зміни слизової оболонки порожнини рота при специфічних захворюваннях (туберкульоз, сифіліс, гонорея). Клініка, діагностика, лікування.
27. Захворювання язика та губ. Сучасні методи лікування та профілактики.
28. Передракові захворювання слизової оболонки рота та губ. Особливості діагностики, лікування та профілактики.
29. Больові та парестетичні синдроми в клініці терапевтичної стоматології. Клініка, діагностика, лікування.
30. Загальні принципи організації і проведення диспансеризації хворих з патологією зубів, пародонту та слизової оболонки порожнини рота. Документація. Оцінка ефективності.

ЛІТЕРАТУРИ

Базова:

1. Стоматологічні захворювання: терапевтична стоматологія: підручник / А.В. Борисенко, М.Ю. Антоненко, Л.В. Линовицька та ін.; за ред. А.В. Борисенка. – К. : ВСВ “Медицина”, 2017. – 664 с.
2. Терапевтична стоматологія: підручник у 4 т. Фантомний курс / [М.Ф. Данилевський, А.В. Борисенко, А.М. Політун та ін.] / За редакцією А.В. Борисенка. – Т 1.– К.: Медицина, 2009. – 400 с.
3. Терапевтична стоматологія: підручник у 4 т. - Карієс. Пульпіт. Періодонтит. Ротовий сепсіс: Підручник для мед. ВНЗ III-IV рів. акред. / За редакцією А.В. Борисенка. – К.: Медицина, 2010. – 560 с.
4. Терапевтична стоматологія: підручник у 4 т. Захворювання пародонта: Підручник для мед. ВНЗ III-IV рів. акред. / [М.Ф. Данилевський, А.В. Борисенко, А.М. Політун та ін.] / За редакцією А.В. Борисенка. Т. 3. – К.: Медицина, 2008. – 616 с.
5. Терапевтична стоматологія: підручник у 4 т. Захворювання слизової оболонки порожнини рота / [М.Ф. Данилевський, А.В. Борисенко, А.М. Політун та ін.] / За редакцією А.В. Борисенка. Т. 4. – К.: Медицина, 2010. – 640 с.
6. Терапевтична стоматологія: підручник для студентів стоматологічного факультету вищих медичних навчальних закладів IV рів. акред. / За редакцією А.К. Ніколішина. – Т.1. – Вид. 2-ге, виправлене і доповнене. – Вінниця: Нова Книга, 2012. – 680 с.
7. Терапевтична стоматологія: підручник у 2 т. / [А.К. Ніколішин, В.М. Ждан, А.В. Борисенко та ін.] / За редакцією А.К. Ніколішина. – Т.1. – Вид. 2. – Полтава: Дивосвіт, 2007. – 392 с.

8. Терапевтична стоматологія: підручник у 2 т. / [А.К. Ніколішин, В.М. Ждан, А.В. Борисенко та ін.] / За редакцією А.К. Ніколішина. – Т.2. – Вид. 2. – Полтава: Дивосвіт, 2007. – 280 с.

Додаткова:

1. Авдєєв І.П. Актуальне законодавство в стоматології / І.П. Авдєєв, Т.В. Бяглик, Т.В. Накряха. – Харків: Авеста, 2009. – 544 с.
2. Бургонский В. Г. Современные аспекты профилактики, лечения и реабилитации в стоматологии. – К., 2016. – 472 с. – ил.
3. Биденко Н.В. Стеклоиономерные цементы в стоматологии / Н.В. Биденко. – К.: Книга плюс, 1999. – 120 с.
4. Біохімія органів ротової порожнини / [Л.М. Тарасенко, Р.Я. Юхновець, В.К. Григоренко та ін.]. – Полтава, 1994. – 89 с.
5. Борисенко А.В. Кариес зубов / А.В. Борисенко. – К.: Книга плюс, 2002. – 629 с.
6. Борисенко А.В. Секреты лечения кариеса и реставрации зубов / А.В. Борисенко – М.: Книга плюс, 2005. – 527 с.
7. Боровский Е.В. Биология полости рта / Е.В. Боровский, В.К. Леонтьев. – М.: Медицина, 1991. – 301 с.
8. Вагнер В.Д. Санитарно-эпидемиологический режим в стоматологии / В.Д. Вагнер, Т.В. Митянина, С.В. Савельева. – М.: Медицинская книга, 2001. – 64 с.
9. Волкова А.С. Организация работы частного стоматологического кабинета. Вопросы, проблемы и пути их решения / А.С. Волкова, В.В. Апашкин, Г.И. Камчатный. – Харьков: Курсор, 2002. – 208 с.
10. Галузевий медико-економічний стандарт надання стоматологічної допомоги на I, II та III рівнях: Амбулаторна допомога / [К.М. Косенко, Ю.М. Бахуринський, В.Я. Скиба та ін.]. – Одеса: Астропринт, 2000. – 384 с.
11. Грохольский А.П. Назубные отложения: их влияние на зубы, околозубные ткани и организм / А.П. Грохольский, Н.А. Кодола, Т.Д. Центило. – К.: Здоров'я, 2000. – 160 с.
12. Грошиков М.И. Некариозные поражения тканей зуба / М.И. Грошиков. – М.: Медицина, 1985. – 176 с.
13. Данилевский Н.Ф. Заболевания пародонта / Н.Ф. Данилевский, А.В. Борисенко. – К.: Здоров'я, 2000. – 461 с.
14. Данилевский Н.Ф. Пульпит / Н.Ф. Данилевский, А.Ф. Сидельникова, Ж.И. Рахний. – К.: Здоров'я, 2003. – 168 с.
15. Заболевания пародонта / Под ред. проф. Л.Ю. Ореховой. – М.: ПолиМедиа Пресс.–2004.– 432 с.
16. Иорданишвили А.К. Эндодонтия плюс / А.К. Иорданишвили, А.М. Ковалевский. – Санкт-Петербург, 2001. – 184 с.
17. Клінічна фармакологія та фармакокінетика в стоматології: Навчальний посібник / І.П. Мазур, М.Ф. Хайтович, Л.І. Голопихо. – К. : ВСВ “Медицина”, 2018. – 376 с. + 6 с. кольор. вкл.

18. Клінічний практикум із терапевтичної стоматології: Навчальний посібник. / Т. О. Петрушанко, Л. Й. Островська, Н. М. Іленко. – Київ: “Центр учбової літератури”, 2019. – 260 с.
19. Кльомін В.А. Комбіновані зубні пломби / В.А. Кльомін, А.В. Борисенко, П.В. Іщенко: навчальний посібник. – Харків: Фарматек. – 2010. – 335 с.
20. Ковалев Е.В. Воспаление периодонта: учебное пособие / Є.В. Ковальов, М.А. Шундрик, І.Я. Марченко. – Полтава: Дивосвіт, 2006. – 172 с.
21. Ковальов Є.В. Обстеження хворого та діагностика одонтопатології в клініці терапевтичної стоматології: навчально-методичний посібник / Є.В. Ковальов, І.Я. Марченко, М.А. Шундрик. – Полтава, 2005. – 124 с.
22. Ковальов Є.В. Періодонтит: навчальний посібник / Є.В. Ковальов, М.А. Шундрик, І.Я. Марченко. – Полтава, 2004. – 161 с.
23. Косенко К.Н. Профилактическая гигиена полости рта / К.Н. Косенко, Т.П. Терешина. – Одесса, 2003. – 288 с.
24. Максименко П.Т. Медикаментозная патология в стоматологии: учеб. пособие / П.Т. Максименко. — Полтава, 2001. – 126 с.
25. Максимовский Ю.М. Терапевтическая стоматология / Ю.М. Максимовский, Л.Н. Максимовская, Л.Ю. Орехова. – М.: Медицина, 2002. – 638 с.
26. Мащенко И.С. Болезни пародонта: учебное пособие / И.С. Мащенко. – Днепропетровск, Коло, 2003. – 272 с.
27. Мащенко І.С. Запальні та дистрофічні захворювання пародонта: навчальний посібник. – Дніпропетровськ: АРТ-Прес, 2003. – 241с.
28. Мащенко І.С. Лікування і профілактика карієсу зубів: навчальний посібник / І.С.Мащенко, Т.П. Кравець. – Дніпропетровськ: АРТ-Прес, 2003. – 307с.
29. Мельничук Г.М. Гінгівіт, пародонтит, пародонтоз: особливості лікування: навчальний посібник / Г.М. Мельничук, М.М. Рожко. – Івано-Франківськ, 2004. – 248 с.
30. Мельничук Г.М. Практична одонтологія: курс лекцій із карієсу та некаріозних уражень зубів, пульпіту і періодонтиту: навчальний посібник / Г.М. Мельничук, М.М. Рожко. – Івано-Франківськ, 2003. – 392 с.
31. Николаев А.И. Практическая терапевтическая стоматология: учебное пособие. – 8-е издание, дополненное и переработанное / А.И. Николаев, Л.М. Цепов. – М.: МЕДпресинформ, 2008. – 960 с.
32. Николаев А.И. Санитарно-гигиенический режим в терапевтических стоматологических кабинетах (отделениях) / А.И. Николаев. – Москва, МЕДпресс-информ, 2002. – 78 с.
33. Николишин А.К. Восстановление (реставрация) и пломбирование зубов современными материалами и технологиями / А.К. Николишин. – Полтава, 2007. – 235 с.
34. Николишин А.К. Современная эндодонтия практического врача / А.К. Николишин – 4-е издание, переработанное и дополненное. – Полтава: Дивосвіт, 2007. – 236 с.
35. Ніколішин А.К. Флюороз зубів / А.К. Ніколішин. – Полтава, 1999. – 135с.
36. Окушко В.Р. Физиология эмали и проблема кариеса зубов / В.Р. Окушко. –

- Кишинев: Штиинца, 1989. – 79 с.
37. Остеотропна терапія в пародонтології: навчальний посібник /В.І. Герелюк, Н.В. Нейко, Т.Д. Павлюк. – Івано-Франківськ, 2001. – 23 с.
 38. Педорец А.П. Предсказуемая эндодонтия / А.П. Педорец, А.Г. Пиляев, Н.А. Педорец. – Донецк: Норд-Пресс. – 2006. – 364 с.
 39. Петрикас А.Ж. Пульпэктомия / А.Ж. Петрикас. – Тверь, 2000. – 368 с.
 40. Поворознюк В.В. Костная система и заболевания пародонта / В.В. Поворознюк, И.П. Мазур. – К., 2005. – 445 с.
 41. Протоколи надання медичної допомоги за спеціальностями „ортопедична стоматологія”, „терапевтична стоматологія”, „хірургічна стоматологія”, „ортодонтія”, „дитяча терапевтична стоматологія”, „дитяча хірургічна стоматологія”: Нормативне виробничо-практичне видання. – К.: МНІАЦ медичної статистики; МВЦ „Медінформ”, 2007. – 236 с.
 42. Рибалов О.В., Пародонтит: діагностика та комплексне лікування / О.В. Рибалов, І.Ю. Литовченко. – Полтава, 2000.– 159 с.
 43. Системы изоляции рабочего поля в стоматологии: учебно-метод. пособие / Н.А. Юдина, Ю.П. Чернявский, В.П. Кавецкий, А.С. Русин. – Минск: БелМАПО, 2009. – 28 с.
 44. Терапевтическая стоматология: учебник для студентов медицинских вузов / Под ред. Е.В. Боровского. – М.: Мед. инф. агенство, 2004. – 798 с.
 45. Терапевтична стоматологія: обладнання та інструментарій / [В.І. Герелюк, Н.В. Нейко, В.В. Материнський, О.П. Кобрин: навчальний посібник. – Івано-Франківськ, 2002. – 95 с.
 46. Фармакотерапія в стоматології: навчальний посібник / В.І. Герелюк, Н.В. Нейко, Т.Д. Павлюк, В.В. Материнський. – Івано-Франківськ, 2001. – 58 с.
 47. Фармакотерапія захворювань слизової оболонки порожнини рота і тканин пародонту / М.Ф. Данилевський, М.А. Мохорт, В.В. Мохорт. – К.: Здоров'я, 1991. – 264 с.
 48. Яворская Е.С. Болевые и парестетические синдромы челюстно-лицевой области / Е.С. Яворская. – К.: Наукова думка, 2007. – 88 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Сайт кафедри <http://www.vnmu.edu.ua/кафедра-терапевтичної-стоматології>
2. Сайт бібліотеки <http://www.library.vsmu.edu.ua>
3. Електронний ресурс <http://www.joponline.org/>
4. Електронний ресурс [http://onlinelibrary.wiley.com/journal/10.1111/\(ISSN\)1600-051X](http://onlinelibrary.wiley.com/journal/10.1111/(ISSN)1600-051X)
5. Електронний ресурс <http://www.quintpub.com/journals/prd/#.WcqpZ9SLSt8>

«ХІРУРГІЧНА СТОМАТОЛОГІЯ»

Організація хірургічної стоматологічної допомоги населенню на сучасному етапі

1. Основні нормативні документи з організації охорони здоров'я та організація амбулаторно-поліклінічної, спеціалізованої і невідкладної хірургічної допомоги.
2. Питання управління та планування в хірургічній стоматологічній службі (роль і сфера діяльності завідувача відділенням, головного хірурга-стоматолога області, міста (району) в системі управління охороною здоров'ям; планування і організація безперервного післядипломного навчання хірургів-стоматологів, організація навчального процесу на кафедрі).
3. Основні показники санітарної і демографічної статистики, методика, розрахунок, оцінка, аналіз діяльності поліклініки, стаціонару, хірурга.
4. Санітарно-протиепідемічна робота в хірургічній службі (санітарно – епідемічний режим в хірургічному кабінеті, відділенні поліклініки, хірургічному стаціонарі, операційному блоці; санітарна просвіта та організація роботи з формування здорового способу життя та профілактики хірургічних захворювань).
5. Основні напрямки медичної та соціальної реабілітації хірургічних стоматологічних хворих в лікувально-профілактичних установах різного профілю.
6. Організація експертизи тимчасової непрацездатності. Права і обов'язки лікуючого лікаря, завідуючого відділенням при проведенні експертизи. Документи, які засвідчують тимчасову непрацездатність, правила їх заповнення та видачі. Показання та порядок скерування хворих на МСЕК.
7. Правові основи хірургічної стоматологічної допомоги. Питання етики і деонтології в професійній діяльності хірурга (Законодавство України про охорону здоров'я і медичну допомогу. Основні професійні обов'язки і права медичних працівників).
8. Класифікація професійних правопорушень медичних працівників і відповідальність за їх скоєння.
9. Медична етика і деонтологія моральних і правових норм в діяльності хірурга. Лікарська таємниця.

Клінічна анатомія та оперативна хірургія голови та шиї

Клінічна анатомія і оперативна хірургія голови

1. Мозковий череп і м'які тканини черепа. Хірургічна обробка черепно-мозкових ран, трепанація черепа.
2. Перев'язка стовбура і гілок середньої оболонкової артерії.

3. Лицевий череп і м'які тканини обличчя. Розрізи при абсцесах і флегмонах обличчя.
4. Клінічна анатомія і оперативна хірургія верхньої щелепи.
5. Анатомія та структура кісткової тканини верхньої щелепи.
6. Вікові особливості структури верхньої щелепи.
7. Особливості кровопостачання та іннервації верхньої щелепи.
8. Клінічна анатомія і оперативна хірургія нижньої щелепи.
9. Анатомія та структура кісткової тканини нижньої щелепи.
10. Вікові особливості структури нижньої щелепи.
11. Особливості кровопостачання та іннервації нижньої щелепи.

Клінічна анатомія і оперативна хірургія шиї

1. Трикутники шиї, фасціальні-клітковинні простори шиї, шляхи розповсюдження гнійно-запальних процесів і гематом.
2. Судинно-нервові пучки шиї.
3. Хірургічна обробка ран шиї. Доступи до судин шиї.
4. Дренування клітковинних просторів шиї. Пункція і катетеризація підключичної вени.
5. Органи шиї: трахея, стравохід, щитоподібна залоза, парашитоподібні залози.
6. Конікотомія, трахеотомія, трахеостомія. Доступ до шийного відділу стравоходу.

Спеціальні методи дослідження в щелепно-лицевій хірургії

Лабораторні, патоморфологічні методи дослідження

1. Біохімічні дослідження функції крові при хірургічних захворюваннях. Показники печінкової і ниркової недостатності.
2. Лабораторна діагностика розладів білкового обміну, кислотно-лужного стану та водно-електролітних розладів. Клінічна оцінка їх показників.
3. Лабораторна діагностика коагуляційного гемостазу.
4. Методи діагностики одонтогенної інфекції.
5. Лабораторна і морфологічна діагностика патології слинних залоз.
6. Отримання, цитологічне і біохімічне дослідження виділень, випітних рідин, пунктатів, біологічних рідин та клінічна оцінка їх результатів.
7. Сіалометрія.

Рентгенологічні та радіоізотопні методи

1. Рентгеноскопія і рентгенографія (оглядова, прицільна), в діагностиці хірургічних стоматологічних захворювань: показання, техніка виконання, ускладнення, оцінка і значення отриманих результатів.
2. Комп'ютерна томографія, магнітно-ядерна томографія.
3. Рентгенодіагностика ушкоджень і захворювань щелепно-лицевої ділянки.

4. Ангіографія та флебографія різних відділів артеріальної і венозної систем щелепно-лицевої ділянки.
5. Бронхографія загальна і селективна.
6. Рентгендіагностика грудної клітини.
7. Рентгендіагностика скронево-нижньощелепного суглобу.

Інструментальні методи

1. Ендоскопічні дослідження захворювань дихальних шляхів і легень: ларингоскопія, трахеобронхоскопія, торакоскопія, медіастіноскопія.
2. Ендоскопічні дослідження придаткових пазух носа.
3. Ендоскопічні дослідження скронево-нижньощелепного суглобу.
4. Біопсія пункційна, ексцезійна та інцезійна.
5. Міографічне дослідження жувальних м'язів.
6. Ультразвукове дослідження скронево-нижньощелепного суглобу.
7. Реовазографія.

Анестезіологія, реаніматологія та інтенсивна терапія в щелепно-лицевій хірургії

Питання анестезіології

1. Основні лікарські засоби, що застосовуються для анестезії; характеристика, механізм дії, побічні ефекти і ускладнення від їх застосування.
2. Клініко-фізіологічна оцінка загального стану хворого; визначення ступеня ризику операцій; премедикація, підготовка хворого до загального знеболення.
3. Види, способи і методи анестезії. Інгаляційний наркоз; критерії адекватності і контроль основних функцій організму під час загального знеболення; небезпеки і ускладнення та методи боротьби з ними.
4. Місцеві анестетики і види місцевого знеболення.
5. Регіональні методи знеболення. Перидуральна та спинномозкова анестезія. Показання, ускладнення.
6. Деякі особливості передопераційної підготовки, анестезіологічного забезпечення в плановій і ургентній хірургії, у педіатрії та геронтології, у вагітних, в амбулаторній хірургії, при супутніх захворюваннях і деяких станах.

Питання реаніматології

1. Діагностика і реанімаційна допомога при гострій серцево-судинній і легеневій недостатності. Патофізіологія згасання і відновлення життєвих функцій організму.
2. Прийоми і методи підтримання і відновлення життєвих функцій організму: інтубація трахеї, пункція та катетеризація трахеї, коніотомія, трахеостомія, штучна вентиляція легень, непрямий та прямий масаж серця, дефібриляція серця, пункція серця, катетеризація центральних і периферичних вен.

3. Надання невідкладної допомоги і реанімаційні заходи при асфіксії (утоплення, повішення, аспірація сторонніх тіл), укусах отруйних змій і комах, отруєннях газами і сипучими хімічними речовинами, грибами.

Знеболення в щелепно-лицевій хірургії

1. Місцеві анестетики, їх властивості, побічні дії. Обладнання для місцевого знеболення.
2. Анатомічне обґрунтування і проведення інфільтраційного і провідникового знеболення на нижній щелепі.
3. Анатомічне обґрунтування і проведення інфільтраційного і провідникового знеболення на верхній щелепі.
4. Топографо-анатомічне обґрунтування та проведення центральних анестезій.
5. Ускладнення при місцевому знеболенні (місцеві і загальні).

Видалення зубів

1. Операція видалення зуба на нижній щелепі. Інструментарій. Методики видалення. Показання та протипоказання до видалення зубів. Підготовка хворого до операції.
2. Операція видалення зуба на верхній щелепі. Інструментарій. Методики видалення. Показання та протипоказання до видалення зубів. Підготовка хворого до операції.
3. Атипове видалення зуба. Альвеолотомія.
4. Ускладнення під час видалення зуба і в післяопераційному періоді: клініка, діагностика, лікування і профілактика.
5. Хвороби прорізування зубів. Перикороніт: клініка, діагностика, лікування, ускладнення.

Запальні процеси ЩЛД

1. Лімфаденіти щелепно-лищевої ділянки: етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування, профілактика.
2. Аденофлегмони ЩЛД: етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування, профілактика.
3. Фурункули та карбункули обличчя: етіологія, патогенез, клініка, діагностика, класифікація, клінічний перебіг, лікування. Ускладнення фурункулів та карбункулів: клініка, діагностика, лікування, профілактика.
4. Флегмони та абсцеси щелепно-лищевої ділянки: етіологія, патогенез, клініка, перебіг. Загально-клінічні ознаки запальних процесів м'яких тканин обличчя, класифікація процесів.
5. Загальні принципи діагностики гнійних процесів м'яких тканин обличчя. Шляхи розповсюдження гнійних процесів в м'яких тканинах обличчя, анатомо-топографічні особливості.
6. Етіологічні та патогенетичні принципи загального і місцевого лікування одонтогенних запальних процесів обличчя та шиї.

7. Абсцеси піднебіння та підочноямкової ділянки: етіологія, клініка, особливості лікування, профілактика.
8. Абсцес та флегмона орбіти: топографічна анатомія, особливості виникнення, клініка, диф. діагностика, хірургічні методи лікування.
9. Абсцес та флегмона крилепіднебінної ямки, топографічна анатомія, причини, клініка, диф. діагностика, лікування, можливі ускладнення.
10. Абсцес та флегмона підскроневої ділянки, топографічна анатомія, причини, клініка, диф. діагностика, лікування, можливі ускладнення.
11. Абсцес та флегмона скроневої ділянки, топографічна анатомія, причини, клініка, диф. діагностика, лікування, можливі ускладнення.
12. Абсцес та флегмона виличної ділянки, топографічна анатомія, причини, клініка, діагностика, лікування, можливі ускладнення.
13. Абсцес та флегмона привірно-жувальної та поза щелепної ділянок: топографічна анатомія, причини, клініка, диф. діагностика, лікування, можливі ускладнення.
14. Абсцес та флегмона щічної ділянки, топографічна анатомія, причини, клініка, діагностика, лікування, можливі ускладнення.
15. Абсцес та флегмона підщелепної ділянки, топографічна анатомія, причини, клініка, діагностика, лікування, можливі ускладнення.
16. Абсцес та флегмона підборідкової ділянки, топографічна анатомія, причини, клініка, діагностика, лікування, можливі ускладнення.
17. Абсцес та флегмона біля глоткового простору, топографічна анатомія, причини, клініка, діагностика, лікування, лікування.
18. Абсцес та флегмона під'язикового валика (жолобка), топографічна анатомія, причини, клініка, діагностика, лікування, можливі ускладнення.
19. Абсцес та флегмона язика, топографічна анатомія, причини, клініка, діагностика, лікування, можливі ускладнення.
20. Флегмона дна порожнини рота, топографічна анатомія, причини, клініка, діагностика, лікування, можливі ускладнення.
21. Гнилистно-некротична флегмона (ангіна Людвіга), топографічна анатомія, причини, клініка, діагностика, лікування, можливі ускладнення.
22. Ускладнення гнійних процесів м'яких тканин обличчя: медіастеніт. Клініка, діагностика, лікуванні, профілактика.
23. Ускладнення гнійних процесів м'яких тканин обличчя: сепсис, тромбофлебіт лицевих вен, синус-тромбоз, менінгіт, принципи інтенсивної терапії.

Запальні захворювання слинних залоз

1. Хронічний сіалоденіт.
2. Паренхіматозний та інтерстиційний сіалоденіт, клініка діагностика лікування.
3. Гострий вірусний сіалоденіт. Епідемічний паротит. Гострий бактеріальний сіалоденіт. Клініка діагностика лікування.
4. Калькульозний сіалоденіт (сіалолітіаз), клініка діагностика лікування.

Травматологія ЩЛД

1. Предмет і завдання військової стоматології. Організація хірургічної допомоги щелепно-лицевим пораненим у мирних, екстремальних умовах. Воєнно-медична доктрина. Основні принципи організації, об'єм і зміст допомоги пораненим у щелепно-лицевій ділянці (ЩЛД).
2. Травматична хвороба: патогенез, особливості при пошкодженнях ЩЛД.
3. Загальна характеристика, клінічний перебіг, діагностика вогнепальних поранень і пошкоджень м'яких тканин, кісток обличчя в мирний час, в екстремальних умовах: класифікація, особливості клінічного перебігу, діагностика пошкоджень на етапах медичної евакуації.
4. Вплив порушень естетики обличчя на психіку поранених. Пластична хірургія в лікуванні пошкоджень обличчя. Сучасна вогнепальна рана, її лікування.
5. Супутні ускладнення пошкоджень ЩЛД (кровотеча, асфіксія, шок), їх профілактика. Медична допомога на місці травми, на етапах медичної евакуації.
6. Ранні ускладнення пошкоджень ЩЛД (синдром тривалого здавлення тканин обличчя). Медична допомога на місці травми, на етапах медичної евакуації.
7. Пошкодження м'яких тканин щлд у мирний час, в екстремальних умовах: класифікація, клінічний перебіг, методики хірургічної обробки ран, види швів.
8. Надання допомоги таким пораненим на місці травми, на етапах медичної евакуації з урахуванням естетики обличчя.
9. Пошкодження нижньої щелепи в мирний час, в екстремальних умовах: анатомія пошкоджень, класифікація, клінічний перебіг, діагностика, медична допомога пораненим на місці травми, на етапах медичної евакуації. Хірургічна обробка ран при пошкодженнях нижньої щелепи, принципи пластичної хірургії. Досягнення вітчизняних вчених, співробітників кафедри.
10. Пошкодження верхньої щелепи в мирний час, в екстремальних умовах: анатомія пошкоджень, класифікація, клінічний перебіг, медична допомога пораненим на місці травми, на етапах медичної евакуації. Хірургічна обробка ран при пошкодженнях верхньої щелепи та принципи пластичної хірургії. Досягнення вітчизняних вчених і співробітників кафедри.
11. Пошкодження вилицевих кісток, кісток носа в мирний час, в екстремальних умовах: класифікація, частота, клініка, діагностика, лікування. Досягнення вітчизняних вчених, співробітників кафедри.
12. Пошкодження кісток носа в мирний час, в екстремальних умовах: класифікація, частота, клініка, діагностика, лікування. Досягнення вітчизняних вчених, співробітників кафедри.

13. Тимчасова (евакуо-транспортна) імобілізація при пошкодженнях кісток лицевого черепа: вимоги, види, недоліки та переваги. Постійна (лікувальна) імобілізація щелеп назубними шинами, капами. Досягнення вітчизняних вчених, співробітників кафедри.
14. Постійна (лікувальна) імобілізація щелеп назубними шинами, капами при пошкодженнях кісток лицевого черепа: вимоги, види, недоліки та переваги. Досягнення вітчизняних вчених, співробітників кафедри.
15. Остеосинтез, апаратні методи фіксації фрагментів кісток лицевого черепа. Досягнення вітчизняних вчених, співробітників кафедри.
16. Загоєння кісткової рани. Методи оптимізації регенерації кісткової тканини. Досягнення вітчизняних вчених, співробітників кафедри.
17. Термічні ушкодження обличчя в мирний час, в екстремальних умовах, їх наслідки, лікування, профілактика ускладнень, можливості пластичної хірургії. Опікова хвороба при ушкодженнях обличчя. Комбіновані пошкодження ЩЛД (БОР, РР), патогенез, варіанти клінічного перебігу залежно від особливостей ураження, їх лікування.
18. Предмет і завдання військової стоматології. Організація хірургічної допомоги щелепно-лицевим пораненим у мирних, екстремальних умовах. Воєнно-медична доктрина. Основні принципи організації, об'єм і зміст допомоги пораненим у щелепно-лицевій ділянці (ЩЛД).

Травматична хвороба: патогенез, особливості при пошкодженнях ЩЛД.

1. Загальна характеристика, клінічний перебіг, діагностика вогнепальних поранень і пошкоджень м'яких тканин, кісток обличчя в мирний час, в екстремальних умовах: класифікація, особливості клінічного перебігу, діагностика пошкоджень на етапах медичної евакуації.
2. Вплив порушень естетики обличчя на психіку поранених. Пластична хірургія в лікуванні пошкоджень обличчя. Сучасна вогнепальна рана, її лікування.
3. Супутні ускладнення пошкоджень ЩЛД (кровотеча, асфіксія, шок), їх профілактика. Медична допомога на місці травми, на етапах медичної евакуації.

Реконструктивно-відновна хірургія ЩЛД

1. Хірургічні методи лікування захворювань СНЩС, пластика СНЩС.
2. Синдром больової дисфункції СНЩС.
3. Хірургічні методи лікування контрактури нижньої щелепи.
4. Пластика м'яких тканин ЩЛД місцевими тканинами. Пластика м'яких тканин ЩЛД клаптем на ніжці.
5. Пластика м'яких тканин ЩЛД стеблом Філатова
6. Пластика м'яких тканин ЩЛД вільними шкірними клаптями.
7. Мікрохірургія тканин ЩЛД.
8. Регенерація тканин. Біологічні основи остеогенезу.
9. Пластика кісткових тканин ЩЛД, автокісткова пластика.

10. Біологічні основи імплантації штучних зубів. Підготовка альвеолярного паростка до імплантації. Методи та матеріали.
11. Остеоінтеграція. Остеогенні, остеоіндуктивні, остеокондуктивні та кістково-заміщуючі матеріали.
12. Пародонтальна хірургія. Направлена регенерація кісткової тканини. Мембранна техніка.
13. Пластичне усунення нориць слинних залоз.

Онкологія ЩЛД

1. Класифікація пухлин, етіологія, патогенез, закономірності росту і розвитку доброякісних пухлин, принципи їх диференційної діагностики та лікування.
2. Доброякісні пухлини та пухлиноподібні новоутворення м'яких тканин ЩЛД (папілома, фіброма, ліпома, гемангіома, атерома, нейрофіброматоз, дермоїдна та епідермальна кісти, кіста шиї серединна та бічна, брахіогенні кісти і нориці): етіологія, патогенез, класифікація, гістологічна будова, клініка, диференційна діагностика, лікування та профілактика ускладнень.
3. Кісти щелеп (одонтогенні та неодонтогенні, епітеліальні та неепітеліальні тощо). Одонтогенні кісти щелеп (коренева, фолікулярна, підокісна, парадентальна, ретромолярна тощо): етіологія, патогенез, класифікація, гістологічна будова, клініка, діагностика, лікування, ускладнення, профілактика.
4. Доброякісні одонтогенні пухлини щелеп [амелобластома (адамантинома), одонтома, цементома]: класифікація, гістологічна будова, клініка, диференційна діагностика, принципи і методи лікування, профілактика ускладнень.
5. Доброякісні неодонтогенні пухлини щелеп (остеобластома, остеокластома, остеома, остеїд-остеома, хондрома, гемангіома, фіброма, епулід тощо): класифікація, гістологічна будова, клініка, диференційна діагностика, принципи і методи лікування, профілактика ускладнень.
6. Курація хворих із написанням історії хвороби. Самостійна робота студентів під керівництвом викладача.
7. Остеогенні пухлиноподібні новоутворення щелеп (фіброзна остеодисплазія, паратиреоїдна остеодистрофія, хвороба Педжета, еозинофільна гранульома): етіологія, патогенез, класифікація, гістологічна будова, клініка, диференційна діагностика, особливості лікування, ускладнення, профілактика.
8. Доброякісні пухлини і кісти слинних залоз: класифікація етіологія, гістологічна будова, клініка, диференційна діагностика, принципи і методи лікування.
9. Біологічні основи клінічної онкології. Передракові захворювання і рак шкіри обличчя: класифікація, гістологічна будова, клінічні форми, стадії захворювання, диференційна діагностика, лікування (хірургічне,

промене́ве, хіміотерапія, імунокорекція тощо), профілактика і запобігання ускладнень.

10. Передракові захворювання і рак нижньої губи: класифікація, гістологічна будова, клінічні форми, стадії захворювання, диференційна діагностика, принципи і методи лікування (хірургічне, промене́ве, хіміотерапія, імунокорекція тощо), профілактика і запобігання ускладнень.
11. Передракові захворювання і рак слизової оболонки порожнини рота та язика: гістологічна будова, клінічні форми, стадії, диференційна діагностика, лікування, ускладнення і профілактика.
12. Злоякісні пухлини слинних залоз: гістологічна будова, клінічні форми, диференційна діагностика, лікування.
13. Рак і саркома щелеп: походження та гістологічна будова, класифікація, клініка, диференційна діагностика, лікування, ускладнення і профілактика.
14. Злоякісні пухлини шиї. Лімфаденопатії ЩЛД.
15. Класифікація пухлин, етіологія, патогенез, закономірності росту і розвитку доброякісних пухлин, принципи їх диференційної діагностики та лікування.
16. Доброякісні пухлини та пухлиноподібні новоутворення м'яких тканин ЩЛД (папілома, фіброма, ліпома, гемангіома, атерома, нейрофіброматоз, дермоїдна та епідермальна кісти, кіста шиї серединна та бічна, брахіогенні кісти і нориці): етіологія, патогенез, класифікація, гістологічна будова, клініка, диференційна діагностика, лікування та профілактика ускладнень.
17. Кісти щелеп (одонтогенні та неодонтогенні, епітеліальні та неепітеліальні тощо). Одонтогенні кісти щелеп (коренева, фолікулярна, підокісна, парадентальна, ретромоларна тощо): етіологія, патогенез, класифікація, гістологічна будова, клініка, діагностика, лікування, ускладнення, профілактика.
18. Доброякісні одонтогенні пухлини щелеп [амелобластома (адамантинома), одонтома, цементома]: класифікація, гістологічна будова, клініка, диференційна діагностика, принципи і методи лікування, профілактика ускладнень.

Перелік екзаменаційних питань для вступу до аспірантури.

Кафедра хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії

1. Техніка проведення аплікаційної та інфільтраційної анестезії. Анатомічне обґрунтування.
2. Провідникове знеболення на верхній щелепі (інфраорбітальна анестезія). Зона знеболення. Техніка виконання.
3. Провідникове знеболення на верхній щелепі (туберальна анестезія). Зона знеболення. Техніка виконання.

4. Провідникове знеболення на верхній щелепі (різцева анестезія). Зона знеболення. Техніка виконання.
5. Провідникове знеболення на верхній щелепі (палатинальна анестезія). Зона знеболення. Техніка виконання.
6. Провідникове знеболення на нижній щелепі (торусальна анестезія). Зона знеболення. Техніка виконання.
7. Провідникове знеболення на нижній щелепі (мандібулярна анестезія). Зона знеболення. Техніка виконання.
8. Провідникове знеболення на нижній щелепі (ментальна анестезія). Зона знеболення. Техніка виконання.
9. Техніка проведення анестезії для виключення щічного та язикового нерва. Анатомічне обґрунтування. Зона знеболення.
10. Блокада рухових волокон нижньощелепового нерва (анестезія за Берше-Дубовим-Уваровим). Анатомічне обґрунтування. Зона знеболення. Показання до застосування. Техніка проведення.
11. Центральна анестезія при виключенні II гілки трійчастого нерва. Зони інервації, показання, техніка виконання. Профілактика ускладнень.
12. Центральна анестезія при виключенні III гілки трійчастого нерва. Зони інервації, показання, техніка виконання. Профілактика ускладнень.
13. Зомління, колапс, шок. Клінічний перебіг, допомога стоматологічному хворому в умовах амбулаторії.
14. Алергічні реакції при введенні анестезуючих засобів. Патогенез, клініка, лікування, профілактика.
15. Місцеві ускладнення, які виникають при проведенні місцевого знеболювання в хірургічній стоматології. Клініка, лікування, профілактика.
16. Реанімаційні заходи під час стоматологічних операцій в умовах поліклініки та стаціонару.
17. Гострий та хронічний періостит щелеп. Етіологія. Патогенез. Патологічна анатомія. Класифікація. Клініка. Діагностика. Диференційна діагностика. Лікування. Ускладнення. Прогноз.
18. Гострий одонтогенний остеомієліт щелеп. Патологічна анатомія. Клініка. Діагностика. Диференційна діагностика. Лікування. Ускладнення. Прогноз.
19. Хронічний одонтогенний остеомієліт щелеп. Патологічна анатомія. Клініка. Діагностика. Диференційна діагностика. Лікування. Ускладнення. Прогноз.
20. Гостре запалення слинних залоз. Етіологія. Патогенез. Клініка. Патологічна анатомія. Діагностика. Диференційна діагностика. Лікування. Прогноз.
21. Хронічний паренхіматозний сіалоаденіт. Етіологія. Патогенез. Класифікація. Клініка. Патологічна анатомія. Діагностика. Диференційна діагностика. Лікування. Прогноз.

22. Хронічний інтерстиціальний сіалоаденіт. Етіологія. Патогенез. Класифікація. Клініка. Патологічна анатомія. Діагностика. Диференційна діагностика. Лікування. Прогноз.
23. Хвороба та синдром Гужеро-Шегрена, Микуліча. Етіологія. Патогенез. Клініка. Патологічна анатомія. Діагностика. Диференційна діагностика. Лікування. Прогноз.
24. Слиннокам'яна хвороба. Етіологія. Патогенез. Клініка. Патологічна анатомія. Діагностика. Диференційна діагностика. Лікування. Прогноз.
25. Оперативні методи імобілізації при переломах нижньої щелепи. Показання до використання. Техніка операції. Ускладнення.
26. Невогнепальні переломи верхньої щелепи за LeFort I. Клініка. Діагностика. Лікування.
27. Невогнепальні переломи верхньої щелепи за LeFort II. Клініка. Діагностика. Лікування.
28. Невогнепальні переломи верхньої щелепи за LeFort III. Клініка. Діагностика. Лікування.
29. Консервативні методи закріплення відламків верхньої щелепи. Показання до використання. Техніка виготовлення. Ускладнення.
30. Хірургічні методи фіксації відламків верхньої щелепи при переломах. Показання до використання. Техніка операції. Ускладнення.
31. Регенерація кісткової рани. Методи стимулювання зрощення щелеп.
32. Ранні ускладнення травматичних пошкоджень щелепно-лицевої ділянки, Класифікація. Клініка. Діагностика. Лікування.
33. Пізні ускладнення травматичних пошкоджень щелепно-лицевої ділянки. Класифікація. Клініка. Діагностика. Лікування.
34. Травматичний остеомієліт щелеп. Клініка. Діагностика. Лікування.
35. Травматичний гайморит. Клініка. Діагностика. Лікування.
36. Пошкодження слинних залоз. Клініка. Діагностика. Лікування.
37. Асфіксії при щелепно-лицевих пошкодженнях. Види. Етіологія та патогенез. Заходи для забезпечення нормального дихання. Трахеотомія. Техніка операції.
38. Класифікація пухлин щелепно-лицевої ділянки. Класифікація злоякісних пухлин обличчя і шиї за TNM.
39. Факультативні передракові стани щелепно-лицевої ділянки. Класифікація. Клініка. Діагностика. Лікування.
40. Облігатні передракові стани щелепно-лицевої ділянки. Класифікація. Клініка. Діагностика. Лікування.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Абаев Ю.К. Справочник хирурга. Раны и раневая инфекция. - Ростов-на-Дону: Феникс, 2006. - 427 с.
2. Абаев Ю. К. Антисептики пролонгированного действия на основе полимерных материалов: разработки и применение / Ю. К. Абаев, В. Е. Капущкий, А. А.

- Адарченко // Вісник Вінницького державного медичного університету. - 2000. - Т. 4, № 2. - С. 265-266.
3. Абаев Ю.К. Раны и раневая инфекция / Ю.К. Абаев // - Харьков. -«Феникс». - 2006.- 427с.
 4. Агапов В.С. Инфекционные воспалительные заболевания челюстно-лицевой области / В.С. Агапов, С.Д. Арутюнов, В.В. Шулаков // МИА.-2004.-181с.
 5. Агапов В.С. Внутрибольничные инфекции в хирургической стоматологии / В.С. Агапов, С.В. Тарасенко, Г.М. Трухина [и др.] // Москва. -Медицина. - 2002. - С.255.
 6. Андреищев А.Р. Сочетанные зубочелюстно-лицевые аномалии и деформации: руководство для врачей М.: ГЭОТАР-Медиа, 2008. — 224 с.
 7. Аржанцев П.З., Виссарионов В.И., Давыдов Б.Н. Восстановительная хирургия мягких тканей челюстно-лицевой области. – С.-Петербург, 1997.
 8. Атлас пластической хирургии лица и шеи /Под ред. Ф.М. Хитрова. – М.: Медицина, 1984.
 9. Афанасьев В.В., Останин А.А. Военная стоматология и челюстно-лицевая хирургия М.: ГЭОТАР-Медиа, 2008. — 240 с.
 - 10.Бажанов Н.Н. Клиника, диагностика, лечение и профилактика воспалительных заболеваний лица и шеи / Н.Н.Бажанов, М.А. Губин, Е.В. Зорян [и др.]: Учеб. пособие для студ. стомат. ф-тов мед. вузов под ред. А.Г. Шаргородского - М.: Издательский дом "ГЭОТАР-МЕД", 2002. - 517 с.
 - 11.Балин В.Н., Иорданишвили А.К., Ковалевский А.М. Практическая периодонтология. – Санкт-Петербург: Питер, 1995. – 254 с.
 - 12.Безрукова А.П. Хирургическое лечение заболеваний пародонта. – М.:Медицина, 1984.
 - 13.Бизяев А.Ф., Лепилин А.В., Иванов С.Ю. Премедикация в условиях стоматологической поликлиники. – Саратов, 1992.
 - 14.Боровский Е.В., Копейкин В.Н., Колесов А.А., Шаргородский А.Г. Стоматология. – М., 1987.
 - 15.Белоклицкий С.М. Воспаление. Мобилизация клеток и клинические эффекты / С.М. Белоклицкий, Р.Р. Авталион. - М.: Издательство Бином, 2008. - 240 с.
 - 16.Бернадский Ю.И. Основы челюстно-лицевой хирургии и хирургической стоматологии / Ю.И. Бернадский. - М.: Медицинская литература, 2003. - 416 с.
 - 17.Войно-Ясенецкий В.Ф. Очерки гнойной хирургии / В.Ф Войно-Ясенецкий. - Л.: Медгиз, 1956.- 631 с.
 - 18.Воспалительные заболевания челюстно-лицевой области и шеи /Под ред. А.Г. Шаргородского. – М.: Медицина, 1985.
 - 19.Гречко В.Е. Неотложная помощь в нейростоматологии. – М.: Медицина, 1990.
 - 20.Груздев Н.А. Острая одонтогенная инфекция. – М.: Медицина, 1978.
 - 21.Диагностика и лечение раненых /Под ред. Ю. Г. Шапошникова. – М.:Медицина, 1984.
 - 22.Дунаевский В.А., Шеломенцев Ю.А. Предопухолевые заболевания и злокачественные опухоли слизистых оболочек полости рта. – М.: Медицина, 1986.

23. Дьёрдь Сабо Хирургия полости рта и челюстно-лицевой области. – Киев: Книга плюс. – 2005. – 302 с.
24. Доклінічні дослідження лікарських засобів. Методичні рекомендації. За ред. член-кор. АМНУ О.В. Стефанова. - К.: Авіцена, 2001 р. - 528 с.
25. Дяченко В.Ф. Лабораторна діагностика гнійно-запальних захворювань, обумовлених аспорогенними анаеробними мікроорганізмами / В.Ф. Дяченко, С.В. Бірюкова, З.Г. Старобінець // Методичні рекомендації. - Харків: "Nova penvs". - 2000. - 35 с.
26. Егоров П.М., Карапетян И.С. Клиника и лечение болевого синдрома дисфункции височно-нижнечелюстного сустава. – М.: Медицина, 1986.
27. Егоров П.М. Местное обезболивание в стоматологии. – М., 1985.
28. Ефанов О.И. Физиотерапия стоматологических заболеваний. – М.: Медицина, 1980.
29. Забелин А.С. Одонтогенный медиастинит (патогенез, клиника, диагностика, лечение). Смоленск, 2000.
30. Заболевания и повреждения слюнных желез /Ромачева И.Ф., Юдин Л.А., Афанасьев В.В., Морозов А.Н. – М.: Медицина, 1987.
31. Золотарева Т.В., Топорков Г.Н. Хирургическая анатомия головы. – М.: Медицина, 1968.
32. Золлингер Р., Золлингер Р. Атлас хирургических операций. - М: Междунар. Мед. Клуб, 1996.-436 с
33. Интенсивная терапия / Под ред. проф. В.Д. Малышева. - М.: Медицина, 2002. - 584 с
34. Инфекционные воспалительные заболевания челюстно-лицевой области: Учеб. пособие для системы послевуз. проф. образования врачей-стоматологов / В.С. Агапов, С.Д. Арутюнов, В.В. Шулаков Под ред.: В.С. Агапова и др. - М.: МИА, 2004. -183 с.
35. Иванов С.Ю., Бизяев А.Ф., Ломакин М.В. и др. Стоматологическая имплантология. – М.: ГОУ ВУНМЦ, 2000. – 63 с.
36. Кабаков Б.Д., Малышев В.А. Переломы челюстей. – М.: Медицина, 1981. – 176 с.
37. Карлов В.А., Савицкая О.Н., Вишнякова М.А. Невралгия тройничного нерва. – М.: Медицина, 1980.
38. Кремнеземы в медицине и биологии / под. ред. А.А.Чуйко. - К.:, 1993. - 259 с.
39. Клиника, диагностика, лечение и профилактика воспалительных заболеваний лица и шеи. Руководство для врачей /Под ред. А.Г. Шаргородского. – М.: Издательский дом «ГЭОТАР-МЕД», 2002. – 527 с.
40. Клиническая оперативная челюстно-лицевая хирургия /Под ред. Н.М. Александрова. – Л.: Медицина, 1985.
41. Клиническая оперативная челюстно-лицевая хирургия /Под ред. В.Н. Балина. – М., 1998.
42. Козлов В.А. Хирургическая стоматологическая помощь в поликлинике. – М.: Медицина, 1985.

43. Козлов В.А. Неотложная стационарная стоматологическая помощь. – Л.: Медицина, 1988.
44. Колесов В.А., Воробьев Ю.И., Каспарова Н.Н. Новообразования мягких тканей и костей лица у детей и подростков. – М.: Медицина, 1989.
45. Кузьмина Е.В. Физиотерапия хирургической стоматологии и челюстно-лицевой хирургии. – Смоленск, 2004. – 39 с.
46. Кузьмина Е.В. Воспалительные заболевания челюстно-лицевой области (6 семестр). Учебно-методическое пособие. В 2-х частях. – Смоленск: СГМА, 2010. – 150 с.
47. Лейтес А.А., Каюков А.В. Хирургическая анатомия головы и шеи. – С-Пб, 2002. – 222с.
48. Лечение злокачественных опухолей челюстно-лицевой области /Под ред. Б.Д. Кабакова. – М.: Медицина, 1978.
49. Лимберг А.А. Планирование местнопластических операций на поверхности тела. – Л.: Медицина, 1963.
50. Лурье Т.М. Врачебная трудовая экспертиза в стоматологии. – М.: Медицина, 1984.
51. Лікарські маніпуляції: Навчальний посібник / За ред.. проф. П.Г. Кондратенка. - Донецьк: Новий світ, 2001.-230 с
52. Лысенко А.Я., Турьянов М.Х., Лавдовская М.В., Подольский В.М. ВИЧ-инфекция. СПИД-ассоциируемые заболевания. - М.: Рарог, 1996. - 580 с
53. Лещенко И.Г. Гнойная хирургическая инфекция. - Самар. мед. ун-т., Самар. НИИ "Международ. центр по пробл. пожилых". - Самара, 2003. – 324 с.
54. Мальцева Л.А., Усенко Л.В., Мосенцев Н.Ф. Сепсис: эпидемиология, патогенез, диагностика, интенсивная терапия / Под общей ред. Л.В. Усенко. - Д.: АРТ-ПРЕСС, 2004. - 160с.
55. Медицинская химия и клиническое применение диоксида кремния / под.ред. А.А.Чуйко. - К.: Наукова думка.-2003.-415с.
56. Машкиллейсон А.Л. Предрак красной каймы губ и слизистой оболочки полости рта. – М.: Медицина, 1970.
57. Медицина катастроф (основы оказания медицинской помощи пострадавшим на догоспитальном этапе) /Под ред. ч-кор. РАМН проф. Х.А. Мусалатова. – М.: ГОУ ВУНМЦ МЗ РФ, 2002. – 448 с.
58. Местное обезболивание в стоматологии. Методическая разработка для студентов. – М.: ВУНМЦ, 2000. – 32 с.
59. Муковозов И.Н. Наркоз и реанимация в челюстно-лицевой хирургии. – Л.: Медицина, 1982.
60. Муковозов И.Н. Дифференциальная диагностика заболеваний челюстно-лицевой области. – Л.: Медицина, 1982.
61. Неробеев А.И. Восстановление тканей головы и шеи сложными артериальными лоскутами. – М.: Медицина, 1988.
62. Невідкладні стани: Навчальний посібник / За ред. Проф.. П.Г. Кондратенка. - Донецьк: Новий світ, 2001.-490 с

63. Орлов А.И. Теория принятия решений: Учебное пособие. - М.: Март, 2004. - 656 с.
64. Огнестрельные ранения лица, ЛОР-органов и шеи /Под ред. М.Б. Швыркова – М.: Медицина, 2001.
65. Операция удаления зуба. Методическая разработка для студентов. – М.: ВУНМЦ, 2000. – 31 с.
66. Основы организации стоматологической помощи населению /Под ред. Г.Н. Пахомова. – М.: Медицина, 1983.
67. Онкология (учебник) /Под ред. В.И. Чиссова, С.Л. Дарьяловой – М.: ГЭОТАР-Медиа, 2007.
68. Пачес А.И. Опухоли головы и шеи. – М.: Медицина, 1983.
69. Петерсон Б.Е. Онкология. – М.: Медицина, 1980.
70. Плотников Н.А. Костная пластика нижней челюсти. – М.: Медицина, 1979.
71. Павловський М.П., Ващук В.В., Герич І.Д., Стояновський І.В. СНІД у хірургічній клініці. Тернополь: Укрмедкнига, 2001. - 136 с.
72. Парамонов Б.А., Порембский О.Я., Яблонский В.Г. Ожоги: Руководство для врачей. - СПб., 2000. - 480 с.
73. Под ред. Александрова Н.М. Клиническая оперативная челюстно-лицевая хирургия (2 изд.) Ленинград: «МЕДИЦИНА», 1985.- 456 с. Прохвятилов Г.И. Инфекции головы и шеи / Г.И. Прохвятилов, Л.А. Глазников // Хирургические инфекции. (Ред. И.А. Ерюхина, Б.Р. Гельфанда, С.А. Шляпникова. - СПб.:
74. Полякова В.В. Воспалительные заболевания челюстно-лицевой области (7 семестр). Учебно-методическое пособие. – Смоленск: СГМА, 2009. – 116 с.
75. Полякова В.В. Стоматология. Учебно-методическое пособие для студентов лечебного факультета. – Смоленск: СГМА, 2009. – 132 с.
76. Пропедевтика хирургической стоматологии: учебное пособие /Т.Н. Владыченкова [и др.]; под общ. ред. проф. А.С. Забелина. – Изд. 3-е, перераб. и доп. – Смоленск: изд-во «Универсум», 2008. – 216 с.
77. Робустова Т.Г., Карапетян И.С., Ромачева И.Ф. и др. Хирургическая стоматология. – М.: Медицина, 1990. – 40 п.л.
78. Руководство по хирургической стоматологии /Под ред. А.И. Евдокимова, Г.А. Васильева, И.М. Старобинского. – М.: Медицина, 1972. Питер, 2003. - 864с.
79. Раны и раневая инфекция / под ред. М.И. Кузина, Б.М. Костюченко. - М. : Медицина. - 1981. - 688с.
80. Рабинович С.А. Современные технологии местного обезболивания в стоматологии. – М., 2000. – 144 с.
81. Робустова Т.Г. Актиномикоз челюстно-лицевой области и шеи. – М.: Медицина, 1983.
82. Робустова Т.Г. Имплантация зубов. Хирургические аспекты: Руководство для врачей. – М.: Медицина, 2003. – 560 с.
83. Рубин Л.Р. Физические методы исследования и лечения в стоматологии. – М.: Медицина, 1955.

84. Руководство по хирургической стоматологии и челюстно-лицевой хирургии. Том 1. /Под ред. Безрукова В.М., Робустовой Т.Г. – М.: Медицина, 2000. – 771 с.
85. Руководство по хирургической стоматологии и челюстно-лицевой хирургии. Том 2. /Под ред. Безрукова В.М., Робустовой Т.Г. – М.: Медицина, 2000. – 487 с.
86. Самедов Т.И., Несмеянов А.А., Иванов Ю.В. Военная челюстно-лицевая хирургия. – Санкт-Петербург, 2002. – 159 с.
87. Самотесов П.А., Большаков И.Н., Волегжанин И.В. и др. Хирургическая анатомия и оперативная хирургия головы и шеи. – М., 2004. – 351с.
88. Солнцев А.М., Колесов В.С. Кисты челюстно-лицевой области и шеи. – Киев: Здоров'я, 1982. – 140 с.
89. Солнцев А.М., Колесов В.С. Хирургия слюнных желез. – Киев: Здоров'я, 1979. – 133 с.
90. Солнцев А.М., Колесов В.С., Колесова Н.А. Заболевания слюнных желез. – Киев: Здоров'я, 1991. – 310 с.
91. Соловьев М.М., Большаков О.П. Абсцессы, флегмоны головы и шеи. – Санкт-Петербург, 1997. – 254 с.
92. Сукачев В.А. Атлас реконструктивных операций на челюсти. – М.: Медицина, 1984.
93. Сепсис: классификация, клинико-диагностическая концепция и лечение : практ. рук. / под ред. В. С. Савельева, Б. Р. Гельфанда.- 2-е изд., доп. и перераб.- М.: МИА, 2011.- 352 с.
94. Сипливый В.А., Дронов А.И., Конь Е.В. Оценка тяжести хирургического больного. - К.: Науковий Світ, 2004. - 101с.
95. Сипливый В.А., Дронов А.И., Конь Е.В., Евтушенко Д.В. Антибиотики и антибактериальная терапия в хирургии. - 2006. - 88 с.
96. Слепцов И.В., Чернишов Р.А. Узлы в хирургии. - СПб.: Салит-Медкнига, 2000. - 176 с.
97. Сост В.С. Агапов, Н.В. Емельянова, Т.П. Шипкова Анестезиология, реанимация и интенсивная терапия в стоматологии и челюстно-лицевой хирургии: Учебное пособие М.: Медицинское информационное агентство, 2005. - 256 с.
ISBN 5-89481-269-0
98. Спригинс Д., Чемберс Д., Джефри Э. Неотложная терапия. - М.: ГЭОТАР-МЕД, 2000.-336с.
99. Страчунский Л.С. Антибактериальная терапия / Л.С. Страчунский, Ю.Б. Белоусов, Н.С. Козлов. - М., 2000. - 190 с.
100. Супиев Т.К. Гнойно-воспалительные заболевания челюстно-лицевой области / Т.К. Супиев. – М.: Медпресс, 2001. – 160 с.
101. Стоматология. Руководство к практическим занятиям для студентов /Под ред. Боровского. – М.: Медицина, 1987.
102. Учебник военной челюстно-лицевой хирургии /Под ред. Б.Д. Кабакова. – Л.: Изд. ВМА им. С.М. Кирова, 1976.

103. Хирургическая стоматология: Учебник /Под ред. Т.Г. Робустовой. – М.: Медицина, 2001. – 50 п.л.
104. Хирургическая стоматология: Учебник /Под ред. Т.Г. Робустовой. – М.: Медицина, 2002. – 59 п.л. Теория и практика местного лечения гнойных ран (проблемы лекарственной терапии) / Е.П. Безуглая, С.Г. Белов, В.Г. Гунько [и др.]; Под ред. Б.М. Даценко. – К.: Здоров'я, 1995. – 384 с.
105. Термические и радиационные ожоги: руководство для врачей / под. ред. Л.И. Герасимовой, Г.И. Назаренко. - М.: Медицина, 2005. - 383 с.
106. Тиреоїдна хірургія / С.Й. Рибаків, В.О. Шідловський, І.В. Комісаренко, М.П. Павловський [та ін.] – Тернопіль : ТДМУ, 2008. – 424 с.
107. Усов В.В., Рева И.В., Обыденникова Т.Н. Современные аспекты активного хирургического лечения больных с термическими ожогами. - Владивосток: Медицина, 2005. - 140 с. 142. Федоров И.В., Сигал Е.И., Одинцов В.В. Эндоскопическая хирургия. - М.: ГЭОТАР Медицина, 1998.-351 с.
108. Топало В.М. Пигментные невусы лица. – Кишинев: Штиинца, 1985. – 99с.
109. Травмы мягких тканей и костей лица. Руководство для врачей //Под ред. д.м.н., профессора А.Г. Шаргородского. – М.: Издательский дом «ГЭОТАР-МЕД», 2004 – 383 с.
110. Трезубов В.Н., Марусов И.В., Мишнев Л.М., Соловьева А.М. Справочник врача-стоматолога по лекарственным препаратам. – М.: Фолиант, 2002. – 400 с.
111. Тимофеев А.А. Руководство по челюстно-лицевой хирургии и хирургической стоматологии / А.А. Тимофеев. - К.: ООО "Червона Рута-Турс", 2004. - 1062 с.
112. Тимофеев О.О. Лікування гнійно-запальних захворювань м'яких тканин та пошкоджень нижньої щелепи: Зб. наук. пр. співробітників КМАПО ім. П.Л. Шупика / О.О. Тимофеев, О.П. Весова, О.В. Горобець. - К. - 2002. - Вип. 11. - Кн.3. - 820 с.
113. Тимофеев А.А. Основы челюстно-лицевой хирургии / А.А. Тимофеев. - М.: «Медицинское информационное агенство». - 2007. - 696с.
114. Издательство «БИНOM - Невский Диалект», 2000. - 320 с.
115. Шаргородский А.Г. Атлас опухолей мягких тканей и костей лица. – Москва, ВУНМЦ, 1998.
116. Шаргородский А.Г., Руцкий Н.Ф. Доброкачественные и злокачественные опухоли мягких тканей и костей лица. – М.: ВУНМЦ, 1999.
117. Шаргородский А.Г., Стефанцов Н.М. Повреждения мягких тканей и костей лица. – М.: ВУНМЦ, 2000.
118. Швырков М.Б., Афанасьев В.В., Стародубцев В.С. Неогнестрельные переломы челюстей. – М.: Медицина, 1999. – 335 с.
119. Швырков М.Б., Буренков Г.И., Деменков В.Р. Огнестрельные ранения лица, ЛОР-органов и шеи. – М.: Медицина, 2001. – 397 с.
120. Шувалов С.М. Злокачественные опухоли ротоглотки. / С.М. Шувалов. – «Винница: ОАО Виноблтипография». – 1996. – 213 с.

«ОРТОПЕДИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ»

Основні методи обстеження хворого в клініці ортопедичної стоматології.

1. Патологія твердих тканин зуба. Класифікація каріозних порожнин за Блемом. Індекс ІРОПЗ. Загальні принципи формування порожнин під вкладки.
2. Реакція тканин зуба та організму в цілому на препарування при виготовленні ортопедичних реставрацій. Методи знечулення при препаруванні твердих тканин зуба.
3. Дефекти твердих тканин зуба. Етіологія, класифікація, клініка. Види штучних коронок, вимоги до них, показання до застосування.
4. Литі металеві коронки. Показання до їх застосування. Клініко-лабораторні етапи виготовлення металевої литої коронки.
5. Принципи ортопедичного лікування хворих з захворюваннями тканин пародонту.
6. Адгезивні мостоподібні протези. Розбірні мостоподібні протези. Мостоподібні протези виготовлені без препарування твердих тканин зуба.
7. Металокерамічні та металопластмасові коронки. Показання та протипоказання до їх застосування. Клініко-лабораторні етапи їх виготовлення.
8. Повна відсутність коронкової частини зуба. Види штифтових зубів та їхня критична оцінка. Виготовлення суцільнолитих коронково-кореневих вкладок.
9. Препарування твердих тканин зубів при виготовленні мостоподібних протезів. Критерії оцінки якості препарування опорних зубів. Отримання відбитків.
10. Комплекси лікування часткових дефектів зубних рядів. Етапи виготовлення знімних протезів з фіксацією базисів на імплантат.
11. Методи виготовлення опорно-фіксуючих елементів для бюгельних протезів.
12. Методи підготовки до протезування повними знімними протезами.
14. Піднебінний торус, методи його ізоляції, при виготовленні пластиночних протезів.
15. Методи збільшення висоти беззубних альвеолярних паростків при їх надмірній атрофії.
16. Спеціальна підготовка порожнини рота до протезування при частковій втраті зубів. Особливості підготовки при деформаціях зубних рядів.

Рекомендована література

Основна література

1. Клемин В.А. Ортопедическая стоматология. Учебное пособие /В.А.Клемин, В.Е.Жданов. –К.: ВСИ «Медицина», 2010. -224с. Рекомендовано Министерством образования и науки Украины как учебное пособие для студентов

высших медицинских учебных заведений IV уровня акредитации ГРИФ ЛИСТ № 1/11-10347 від 09.11.2010.

2. Макеев В.Ф., Ступницький Р.М. Теоретичні основи ортопедичної стоматології (навчальний посібник). –Львів: ЛНМУ імені Данила Галицького, 2010, -394 с.

3. Неспрядько В.П., Рожко М.М. Ортопедична стоматологія. Київ, Книга плюс, 2003.

4. Чулак Л.Д., Шутурмінський В.Г. Клінічні та лабораторні етапи виготовлення зубних протезів. Одеса. Одеський мед. університет, 2009р., 318с.

5. Неотложная помощь в стоматологии / В.А.Клемин, А.В.Павленко, В.Н.Арендариук и др. Под ред. В.А.Клемина. –Донецк: Издатель Заславский А.Ю., 2011. -144с.

6. Рожко М.М., Неспрядько В.П., Михайленко Т.Н. та ін. Зубопротезна техніка. – К.; Книга плюс, 2006. – 544 с.

Додаткова

1. Варава Г.М., Стрелковський К.М. Техніка виготовлення щелепно-лицевих протезів. - К., 1992.

2. Левитов А.Н., Рубаненко В.В., Король М.Д. Челюстно-лицевая ортопедия: курс лекций.- Полтава, 1995. - 80 с.

3. Нападов А.Л. Артикуляция и протезирование в стоматологии.- К.: Здоровья, 1984.

4. Основы деонтологии в стоматологии. Пособие для студентов и врачей /Под ред. Г.П.Рузина. – Винница: Нова книга, 2008. -120с.

5. Маевски С.В. Стоматологическая гнатофизиология. Нормы окклюзии и функции стоматологической системы /Маевски С.В. –Львов: ГалДент. – 2008. - 144с.

6. Клемин В.А. Зубные коронки из полимерных материалов. –М.:МЕД пресс-информ, 2004. -176с.

7. В.А.Клемин. Морфофункциональная и клиническая оценка зубов с дефектами твердых тканей / В.А.Клемин, А.В.Борисенко, П.В.Ищенко. – М.: МЕД пресс-информ, 2003. –111с.

8. Клемин В.А. Диагностическая модель челюсти / В.А.Клемин. – М.:МЕДпресс-информ, 2006. 256с.

9. Эстетические аспекты восстановительной стоматологии (монография) / В.Н.Шабанов, А.П.Педорец, О.В.Шабанов, В.А.Клемин. Элиста: ЗАОрНПП «Джингар», 2010. -111с.

10. Біда В.І. Патологічне стирання твердих тканин зубів та основні принципи його лікування (Навчально-методичний посібник). – К.: ВАТ «Видавництво «Київська правда», 2002. – 96с.

11. Борисенко А.В., Неспрядько В.П. Композиционные пломбировочные и облицовочные материалы. Практическое пособие. – Киев, Книга плюс, 2002. – 221 с.

12. Вадалян Х.А. Лечение переломов челюстей и костей лицевого скелета: Учеб. пособие. 1984.

13. Варава Г.М., Стрелковський К.М. Техніка виготовлення щелепно-лицевих протезів. - К., 1992.
14. Гаврилов Е.И. Деформации зубных рядов. – М.: Медицина, 1984. – 94с.
15. Гітлан Є.М., Кроть М.К. Посібник з бюгельного протезування. – К.: Здоров'я, 2001. – 140 с.
16. Гумецький Р.А., Рожко М.М., Завадка О.Є., Скрипніков П.М. Ускладнення місцевої анестезії у щелепно-лицевій ділянці: Посібник у 3 т. – Львів: Івано-Франківськ: Полтава: Видавничий дім «Наутілу», 2002. – 231 с.
17. Збірник алгоритмів практичних навичок і вмінь до практично орієнтованого державного іспиту за спеціальністю 7.110106 «Стоматологія»: Навч.посібник / Л.Д.Чулак, К.М.Косенко, А.Г.Гулюк та ін.; За заг. ред. Л.Д.Чулака. – Одеса: Одес. Держ. Мед. Ун-т, 2004. – 264 с. – Рос. мова.
18. Король М.Д., Коробейніков Л.С., Кіндій Д.Д., Ярковий В.В. Оджубейська О.Д. Тактика курації хворих у клініці ортопедичної стоматології. Полтава: Астроя, 2003 – 52 с.
19. Король М.Д., Коробейніков Л.С., Кіндій Д.Д., Ярковий В.В. Практикум з ортопедичної стоматології. Частина II. Полтава: ПП «Форміка», 2002. – 168 с.
20. Левитов А.Н., Рубаненко В.В., Король М.Д. Челюстно-лицевая ортопедия: курс лекций.- Полтава, 1995. - 80 с.
21. Хватова В.А. Диагностика и лечение нарушений функциональной окклюзии //Н.Новгород. – 1996. - 275с.
22. Гросс М.Д., Метьюс Дж.Д. Нормализация окклюзии: Пер.с англ.. – М.: Медицина, 1986, 288 с.
23. Абакаров С.И.. Современные конструкции несъемных зубных протезов.- М.: Медицина, 1994.
24. Калинина Н.В., Загорский В.А. Протезирование при полной потере зубов. - Медицина, 1990.
25. Нападов А.Л. Артикуляция и протезирование в стоматологии.- К.: Здоровья, 1984.
26. Суров О.Н. Зубное протезирование на имплантатах.М., Медицина, 1993, - 208с.
27. Лебеденко И.Ю., Перегудов А.Б., Глебова Т.Э., Телескопические и замковые крепления зубных протезов. – Москва, 2005. – 336 с.
28. Шварц А.Д. Цельнолитые (бюгельные) протезы. – Москва, 2005. – 70 с.
29. Хоманн А., Хильшер в. Конструкции частичного зубного протеза. Науч.ред. узд. На русск.яз. проф.. В.Ф.Макеев. Пер. с нем. – Львов: ГалДент, 2002.- 192 с., 178 рис.
30. Аболмасов Н.Н. Избирательная пришлифовка зубов. – Смоленск, 2004. – 79 с.
31. Жулев Е.Н. Клиника, диагностика и ортопедическое лечение заболеваний пародонта. Н.Новгород. -2003. – 276 с.
32. Жулев Е.Н. Несъемные протезы. Теория, клиника и лабораторная техника.- Н/Новгород, 1995.
33. Нідзельський М.Я. Механізми адаптації до стоматологічних протезів. –

Полтава: ТОВ «Фірма «Техсервіс», 2003. – 116 с.

34. Окклюзия и клиническая практика / под ред. И. Клинеберга, Р.Джагера; Пер. с англ.; Под общ.ред. М.М.Антоника. – М.: МЕДпресс-информ, 2006. – 200с.

35. Бернар Туати, Пол Миара, Дэн Нэтэнсон. Эстетическая стоматология и керамические реставрации. Пер. с англ.. – М.: Издательский Дом «Высшее образование и Наука», 2004. – 448 с.

36. Криспин Б.Д., Хевлетт Е.Р., Джо Я.Х. Современная эстетическая стоматология. Практические основы. Пер. с англ.; Под ред. Т.Ф.Виноградова. – Изд-во «Квинтэссенция», 2003 – 303 с.

37. Біда В.І. Заміщення дефектів зубних рядів незнімними конструкціями зубних протезів. Лекція. – Київ, 2001. – 26с.

38. Зубне протезирование. Учебно-методическое пособие для иностранных студентов стоматологического факультета // Помайницкий В.Г., Фастовец Е.А. : Днепропетровск, ОК «Друкар», 2004. – 60с

15. Інформаційні ресурси

1. <http://www.vnmu.edu.ua/>

2. <https://www.vnmu.edu.ua/кафедра-ортопедичної-стоматології>

«СТОМАТОЛОГІЯ ДИТЯЧОГО ВІКУ»

Кінцеві цілі дисципліни "Дитяча терапевтична стоматологія":

- Аналізувати результати обстеження хворого в клініці дитячої терапевтичної стоматології
- Визначати характер та принципи лікування захворювань в дитячій терапевтичній стоматології
- Визначити провідні синдроми і симптоми у дитячій терапевтичній стоматології
- Виявляти різні клінічні варіанти та ускладнення найбільш поширених захворювань у клініці дитячої терапевтичної стоматології
- Демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації у клініці дитячої терапевтичної стоматології
- Діагностувати невідкладні стани в клініці дитячої терапевтичної стоматології
- Надавати необхідну невідкладну допомогу при екстрених станах в клініці дитячої терапевтичної стоматології
- Обґрунтовувати і формулювати попередній клінічний діагноз в клініці дитячої терапевтичної стоматології
- Обґрунтовувати і формулювати синдромний діагноз в клініці дитячої терапевтичної стоматології
- Планувати обстеження стоматологічного хворого, інтерпретувати результати лабораторних та інструментальних досліджень при найбільш поширених захворюваннях та їх ускладненнях
- Проводити диференціальну діагностику в клініці дитячої терапевтичної стоматології
- Проводити первинну та вторинну профілактику найбільш поширених захворювань у клініці дитячої терапевтичної стоматології
- Ставити остаточний діагноз основних захворювань в клініці дитячої терапевтичної стоматології

Основні симптоми та прояви

- при карієсі тимчасових і постійних зубів;
- при захворюваннях пульпи тимчасових і постійних зубів;
- при періодонтиті тимчасових і постійних зубів;
- при травматичних ушкодженнях тимчасових і постійних зубів;
- при гіпоплазії емалі (системна та локальна), спадкових ураженнях емалі та дентину;
- при ендемічному флюорозі;
- при патології тканин пародонта (гінгівіт, пародонтит, ідіопатичні захворювання пародонта);
- при травматичних ураженнях слизової оболонки порожнини рота;
- при вірусних захворюваннях слизової оболонки порожнини рота (гострий герпетичний стоматит, рецидивуючий герпетичний стоматит, оперізуючий лишай);

- при грибкових захворюваннях слизової оболонки порожнини рота;
- при алергічних хворобах слизової оболонки порожнини рота;
- при змінах слизової оболонки порожнини рота при системних захворюваннях;
- при змінах слизової оболонки порожнини рота при специфічних хворобах;
- при змінах слизової оболонки порожнини рота при гострих інфекційних та вірусних захворюваннях (дифтерія, вітряна віспа, кір, інфекційний мононуклеоз, скарлатина);
- при самостійних та симптоматичних хейлітах;
- при аномаліях та захворюваннях язика.
- при карієсі тимчасових і постійних зубів;
- при захворюваннях пульпи тимчасових і постійних зубів;
- при періодонтиті тимчасових і постійних зубів;
- при травматичних ушкодженнях тимчасових і постійних зубів;
- при гіпоплазії емалі (системна та локальна), спадкових ураженнях емалі та дентину;
- при ендемічному флюорозі;
- при патології тканин пародонта (гінгівіт, пародонтит, ідіопатичні захворювання пародонта);
- при травматичних ураженнях слизової оболонки порожнини рота;
- при вірусних захворюваннях слизової оболонки порожнини рота (гострий герпетичний стоматит, рецидивуючий герпетичний стоматит, герпангіна);
- при грибкових захворюваннях слизової оболонки порожнини рота;
- при алергічних хворобах слизової оболонки порожнини рота;
- при змінах слизової оболонки порожнини рота при системних захворюваннях;
- при змінах слизової оболонки порожнини рота при специфічних хворобах;
- при змінах слизової оболонки порожнини рота при гострих інфекційних та вірусних захворюваннях (дифтерія, вітряна віспа, кір, інфекційний мононуклеоз, скарлатина)
- при самостійних та симптоматичних хейлітах;
- при аномаліях та захворюваннях язика.

Визначати характер та принципи лікування захворювань в дитячій терапевтичній стоматології:

- при карієсі тимчасових і постійних зубів;
- при захворюваннях пульпи тимчасових і постійних зубів;
- при періодонтиті тимчасових і постійних зубів;
- при травматичних ушкодженнях тимчасових і постійних зубів;
- при гіпоплазії емалі (системна та локальна), спадкових ураженнях емалі та дентину;
- при ендемічному флюорозі;
- при патології тканин пародонта (гінгівіт, пародонтит, ідіопатичні захворювання пародонта);
- при травматичних ураженнях слизової оболонки порожнини рота;

- при вірусних захворюваннях слизової оболонки порожнини рота (гострий герпетичний стоматит, рецидивуючий герпетичний стоматит, оперізуючий лишай);
- при грибкових захворюваннях слизової оболонки порожнини рота;
- при алергічних хворобах слизової оболонки порожнини рота;
- при змінах слизової оболонки порожнини рота при системних захворюваннях;
- при змінах слизової оболонки порожнини рота при специфічних хворобах;
- при змінах слизової оболонки порожнини рота при гострих інфекційних та вірусних захворюваннях (дифтерія, вітряна віспа, кір, інфекційний мононуклеоз, скарлатина);
- при самостійних та симптоматичних хейлітах;
- при аномаліях та захворюваннях язика.

Визначити провідні симптоми і синдроми у дитячій терапевтичній стоматології:

1. анемія;
2. асиметрія обличчя;
3. біль в зубах;
4. біль в м'яких тканинах щелепно-лицевої ділянки;
5. біль в кістках обличчя;
6. втрата свідомості;
7. геморагічний синдром;
8. гіперестезія;
9. головний біль;
10. жовтяниця;
11. задуха та асфіксія;
12. запаморочення;
13. змінений колір зубів;
14. змінений колір шкірних покривів, слизової оболонки порожнини рота;
15. зміни міжальвеолярного простору;
16. зруйновані зуби;
17. лихоманка;
18. лімфаденопатія;
19. макрохейлія;
20. мацерація кутів рота;
21. зубні відкладення;
22. наявність інфільтрату в щелепно-лицевій ділянці;
23. наявність елементів ураження на шкірі та слизовій оболонці порожнини рота;
24. наявність пародонтальної кишені;
25. обмеження у відкриванні рота;
26. порушення пропорцій обличчя;
27. норицевий хід;
28. рухомі зуби;

- 29. сухість слизової оболонки порожнини рота;
- 30. ціаноз (дифузний та локальний).

Виявляти різні клінічні варіанти та ускладнення найбільш поширених захворювань у клініці дитячої терапевтичної стоматології:

- при карієсі тимчасових і постійних зубів;
- при захворюваннях пульпи тимчасових і постійних зубів;
- при періодонтиті тимчасових і постійних зубів;
- при травматичних ушкодженнях тимчасових і постійних зубів;
- при гіпоплазії емалі (системна та локальна), спадкових ураженнях емалі та дентину;
- при патології тканин пародонта (гінгівіт, пародонтит, ідіоматичні захворювання пародонта);
- при травматичних ураженнях слизової оболонки порожнини рота;
- при вірусних захворюваннях слизової оболонки порожнини рота (гострий герметичний стоматит, рецидивуючий герметичний стоматит, оперізуючий лишай);
- при грибкових захворюваннях слизової оболонки порожнини рота;
- при алергічних хворобах слизової оболонки порожнини рота;
- при самостійних та симптоматичних хейлітах;
- при аномаліях та захворюваннях язика.

Демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації у клініці дитячої терапевтичної стоматології.

3. Діагностувати невідкладні стани в клініці дитячої терапевтичної стоматології:

- асфіксія;
- гостра дихальна недостатність;
- гостра серцева недостатність;
- гостре отруєння;
- гострий живіт;
- електротравма;
- непритомність;
- зовнішні кровотечі;
- колапс;
- коми;
- набряк гортані;
- набряк Квінке;
- опіки та обмороження;
- судоми;
- утоплення;
- шоки;

–травми кісток.

Надавати необхідну невідкладну допомогу при екстрених станах в клініці дитячої терапевтичної стоматології:

- асфіксія;
- гостра дихальна недостатність;
- гостра серцева недостатність;
- гостре отруєння;
- гострий живіт;
- електротравма;
- непритомність;
- зовнішні кровотечі;
- колапс;
- коми;
- набряк гортані;
- набряк Квінке;
- опіки та обмороження;
- судоми;
- утоплення;
- шоки;
- травми кісток.

Обґрунтовувати і формулювати попередній клінічний діагноз в клініці дитячої терапевтичної стоматології:

- при карієсі тимчасових і постійних зубів;
- при захворюваннях пульпи тимчасових і постійних зубів;
- при періодонтиті тимчасових і постійних зубів;
- при травматичних ушкодженнях тимчасових і постійних зубів;
- при гіпоплазії емалі (системна та локальна), спадкових ураженнях емалі та дентину;
- при ендемічному флюорозі;
- при патології тканин пародонта (гінгівіт, пародонтит, ідіопатичні захворювання пародонта);
- при травматичних ураженнях слизової оболонки порожнини рота;
- при вірусних захворюваннях слизової оболонки порожнини рота (гострий герпетичний стоматит, рецидивуючий герпетичний стоматит, оперізуючий лишай);
- при грибкових захворюваннях слизової оболонки порожнини рота;
- при алергічних хворобах слизової оболонки порожнини рота;
- при змінах слизової оболонки порожнини рота на тлі системних захворювань;
- при змінах слизової оболонки порожнини рота при специфічних хворобах;
- при змінах слизової оболонки порожнини рота при гострих інфекційних та вірусних

захворюваннях (дифтерія, вітряна віспа, кір, інфекційний мононуклеоз, скарлатина);

- при самостійних та симптоматичних хейлітах;
- при аномаліях та захворюваннях язика.

Виявляти основні синдроми в клініці дитячої терапевтичної стоматології та проводити внутрішньосиндрому диференціальну діагностику при цих синдромах:

1. анемія;
2. асиметрія обличчя;
3. біль в зубах;
4. біль в м'яких тканинах щелепно-лицевої ділянки;
5. біль в кістках обличчя;
6. втрата свідомості;
7. геморагічний синдром;
8. гіперестезія;
9. головний біль;
10. жовтяниця;
11. задуха та асфіксія;
12. запаморочення;
13. змінений колір зубів;
14. змінений колір шкірних покривів, слизової оболонки порожнини рота;
15. зміни між альвеолярного простору;
16. зруйновані зуби;
17. лихоманка;
18. лімфаденопатія;
19. макрохейлія;
20. мацерація кутів рота;
21. зубні відкладення;
22. наявність інфільтрату в щелепно-лицевій ділянці;
23. наявність елементів ураження на шкірі та слизовій оболонці порожнини рота;
24. наявність пародонтальної кишені;
25. обмеження у відкриванні рота;
26. порушення пропорцій обличчя;
27. раневий та норицевий хід;
28. рухомі зуби;
29. сухість слизової оболонки порожнини рота;
30. ціаноз (дифузний та локальний).

Планувати обстеження стоматологічного хворого, інтерпретувати результати лабораторних та інструментальних досліджень:

- аналіз пунктату новоутворень м'яких тканин і кісток;
- гістоморфологічне дослідження слизових оболонок порожнини рота;
- глюкоза крові;
- загальний аналіз крові;

- загальний аналіз сечі;
- коагулограма;
- рентгенологічне дослідження черепа, зубощелепного апарату;
- цитологічне дослідження органів та тканин зубощелепного апарату.

Проводити диференціальну діагностику в клініці дитячої терапевтичної стоматології:

- при карієсі тимчасових і постійних зубів;
- при захворюваннях пульпи тимчасових і постійних зубів;
- при періодонтиті тимчасових і постійних зубів;
- при травматичних ушкодженнях тимчасових і постійних зубів;
- при гіпоплазії емалі (системна та локальна), спадкових ураженнях емалі та дентину;
- при ендемічному флюорозі;
- при патології тканин пародонта (гінгівіт, пародонтит, ідіоматичні захворювання пародонта);
- при травматичних ураженнях слизової оболонки порожнини рота;
- при вірусних захворюваннях слизової оболонки порожнини рота (гострий герпетичний стоматит, рецидивуючий герпетичний стоматит, оперізуючий лишай);
- при грибкових захворюваннях слизової оболонки порожнини рота;
- при алергічних хворобах слизової оболонки порожнини рота;
- при змінах слизової оболонки порожнини рота при системних захворюваннях;
- при змінах слизової оболонки порожнини рота при специфічних хворобах;
- при змінах слизової оболонки порожнини рота при гострих інфекційних та вірусних захворюваннях (дифтерія, вітряна віспа, кір, інфекційний моновірус, скарлатина);
- при самостійних та симптоматичних хейлітах;
- при аномаліях та захворюваннях язика.

Проводити первинну та вторинну профілактику найбільш поширених захворювань у клініці дитячої терапевтичної стоматології:

- при карієсі тимчасових і постійних зубів;
- при захворюваннях пульпи тимчасових і постійних зубів;
- при періодонтиті тимчасових і постійних зубів;
- при травматичних ушкодженнях тимчасових і постійних зубів;
- при гіпоплазії емалі (системна та локальна);
- при ендемічному флюорозі;
- при патології тканин пародонта (гінгівіт, пародонтит);
- при вірусних захворюваннях слизової оболонки порожнини рота (гострий герпетичний стоматит, рецидивуючий герпетичний стоматит);
- при грибкових захворюваннях слизової оболонки порожнини рота;
- при алергічних хворобах слизової оболонки порожнини рота;
- при змінах слизової оболонки порожнини рота при гострих інфекційних та вірусних

захворюваннях (дифтерія, вітряна віспа, кір, інфекційний моновірус, скарлатина);

– при самостійних та симптоматичних хейлітах.

Дитяча хірургічна стоматологія

у відповідності до додатку Б ОПП кінцевими цілями вивчення дитячої хірургічної стоматології є:

- аналізувати результати обстеження хворого в клініці дитячої хірургічної стоматології
- визначати провідні синдроми і симптоми у дитячій хірургічній стоматології
- визначати характер та принципи лікування в клініці дитячої хірургічної стоматології
- використовувати принципи профілактики стоматологічних захворювань та їх ускладнень в дитячій хірургічній стоматології.
- виявляти вроджені та набуті вади щелепно-лищевої ділянки
- виявляти різні клінічні варіанти та ускладнення найбільш поширених захворювань у клініці дитячої хірургічної стоматології.
- демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації у клініці дитячої хірургічної стоматології
- діагностувати невідкладні стани в клініці дитячої хірургічної стоматології.
- надавати необхідну невідкладну допомогу в клініці дитячої хірургічної стоматології
- обґрунтувати і оформити попередній клінічний діагноз в клініці дитячої хірургічної стоматології
- обґрунтувати і оформити синдромний діагноз в клініці дитячої хірургічної стоматології
- проводити диференційну діагностику венеричних захворювань, що потребують особливої тактики ведення пацієнта.
- проводити обстеження хворого у клініці дитячої хірургічної стоматології
- проводити хірургічне лікування основних стоматологічних захворювань.
- ставити остаточний клінічний діагноз основних захворювань в клініці дитячої хірургічної стоматології.
- питання місцевого і загального знеболення ЩЛД у дітей;
- особливості видалення зубів у дитячому віці;
- ускладнення при видаленні зубів у дітей, їх профілактика;
- закономірності перебігу, методи діагностики та лікування запальних процесів ЩЛД в дитячому віці;
- травматичні пошкодження м'яких тканин зубів та щелеп, хірургічну допомогу при цьому в умовах амбулаторії та стаціонару;
- етіологію, клініку, принципи діагностики та способи лікування доброякісних і злоякісних пухлин обличчя у дітей;
- захворювання СНЩС у дітей;
- проблеми комплексної реабілітації хворих з природженими незрощеннями

верхньої губи та піднебіння і іншими природженими вадами.

У результаті вивчення дитячої хірургічної стоматології студент повинен **вміти:**

- провести аплікаційне знеболення м'яких тканин у дітей;
- провести інфільтраційне знеболення тканин ЩЛД у дітей;
- провести провідникове знеболення нижньої щелепи;
- провести провідникове знеболення верхньої щелепи;
- правильно зібрати анамнез та оформити медичну документацію у дітей;
- видалити тимчасовий та постійний зуб;
- провести розтин періостального абсцесу;
- провести розтин абсцесу м'яких тканин;
- призначити комплексне лікування при запальних процесах в ЩЛД у дітей;
- призначити комплексне лікування при травмах обличчя у дітей;
- провести первинну хірургічну обробку рани м'яких тканин;
- іммобілізувати зуб при його пошкодженні;
- налагодити тимчасову іммобілізацію фрагментів при переломах щелеп;
- подовжити коротку вуздечку язика;
- подовжити коротку вуздечку губи;
- зробити цистектомію та цитотомію невеликих кіст щелеп;
- надати медичну допомогу при непритомності, колапсі та анафілактичному шоку;
- правильно зібрати анамнез та оформити медичну документацію хворих з пухлинними процесами та природженими вадами обличчя;
- призначити та розшифрувати дані рентгенологічного дослідження хворих з пухлинами кісток;
- провести первинну верифікацію пухлин;
- видалити невеликі пухлини м'яких тканин та доброякісні пухлини щелеп.
- знати анатомо-фізіологічні особливості розвитку та будови тканин і органів ЩЛД у дітей;
- знати анатомічну будову щелеп та орієнтири для визначення цільових пунктів при проведенні провідникових анестезій у дітей різного віку;
- знати анестетики, які найбільш часто застосовуються для місцевого знеболення тканин ЩЛД у дітей;
- знати та вміти провести проби на переносимість до анестетиків;
- знати ускладнення під час проведення місцевого знеболювання, вміти їх діагностувати та лікувати;
- знати види загального знеболювання та речовини, які використовуються для його проведення;
- знати та вміти визначити показання та протипоказання до загального знеболювання в умовах поліклініки та стаціонару;
- знати анатомічну будову, строки прорізування зубів та розсмоктування коренів;
- знати показання та протипоказання до видалення постійних та тимчасових зубів;
- знати інструменти для видалення зубів у дітей;

- вміти видаляти тимчасові та постійні зуби у дітей різного віку;
- знати ускладнення під час та після видалення зубів та вміти їх лікувати;
- вміти надати первинну допомогу при виникненні загальних ускладнень (непритомність, колапс, шок).

Ортодонтія

1. Аналізувати результати обстеження ортодонтичного хворого:
 - з аномаліями розмірів окремих зубів;
 - з аномаліями форми окремих зубів;
 - з аномаліями кількості окремих зубів;
 - з діастемами та тремами;
 - зі скупченістю зубів;
 - із тортоаномаліями;
 - з вестибуло-оральним положенням зубів;
 - з прогнатичними формами прикусу;
 - з прогенічними формами прикусу;
 - з відкритим прикусом;
 - з глибоким прикусом;
 - з одно-або двостороннім перехресним прикусом.
2. Визначити диспансерні групи нагляду за ортодонтичними хворими і профілактичні заходи в групі з факторами ризику:
 - з аномаліями розмірів окремих зубів;
 - з аномаліями форми окремих зубів;
 - з аномаліями кількості окремих зубів;
 - з діастемами та тремами;
 - зі скупченістю зубів;
 - із вестибуло-оральним положенням зубів;
 - з прогнатичними формами прикусу;
 - з прогенічними формами прикусу;
 - з одно- або двостороннім перехресним прикусом.
3. Визначити провідні синдроми і симптоми в ортодонтичній практиці:
 - асиметрія обличчя;
 - біль в кістках обличчя;
 - вкорочення верхньої губи;
 - вкорочення м'якого піднебіння;
 - гугнявість (відкрита та закрита);
 - деформація кісток лицевого скелету;
 - змінений колір зубів;
 - зміни міжальвеолярного простору;
 - зруйновані зуби;
 - конвергенція (дивергенція) зубів;
 - наявність щілинних дефектів обличчя;
 - обмеження у відкриванні рога;

- порушення пропорцій обличчя;
 - рухомі зуби.
4. Виявляти вроджені та набуті вади щелепно-лицевої ділянки.
 5. Демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації на ортодонтичному прийомі
 6. Обґрунтовувати і формулювати попереднім клінічний діагноз зубощелепних аномалій та деформацій:
 - аномалії розмірів окремих зубів;
 - аномалії форми окремих зубів;
 - аномалії кількості окремих зубів;
 - діастем і трем;
 - скупченості зубів;
 - тортоаномалії;
 - вестибуло-орального положення зубів;
 - прогнатичних форм прикусу;
 - прогенічних форм прикусу;
 - відкритого прикусу;
 - глибокого прикусу;
 - одно- або двостороннього перехресного прикусу.
 7. Обґрунтовувати і формулювати синдромний діагноз в ортодонтичній практиці:
 - при асиметрії обличчя;
 - при виникненні болю в кістках обличчя;
 - при вкороченні верхньої губи;
 - при вкороченні м'якого піднебіння;
 - при гугнявості (відкритій та закритій);
 - при деформаціях кісток лицевого скелету;
 - при зміненому кольорі зубів;
 - при зміні міжальвеолярного простору;
 - при зруйнованих зубах;
 - при конвергенції (дивергенції) зубів;
 - при наявності щілинних дефектів обличчя;
 - при обмеженні у відкриванні рота;
 - при порушеннях пропорцій обличчя;
 - при рухомості зубів.
 8. Проводити диференційну діагностику захворювань зубощелепного апарату:
 - при аномаліях розмірів окремих зубів;
 - при аномаліях форми окремих зубів;
 - при аномаліях кількості окремих зубів;
 - при діастемах і тремах;
 - при скупченості зубів;
 - при тортоаномаліях;
 - при вестибуло-оральному положенні зубів;
 - при прогнатичних формах прикусу;

- при прогенічних формах прикусу;
- при відкритому прикусі;
- при глибокому прикусі;
- при одно- або двосторонньому перехресному прикусі.

9. Проводити диференційну діагностику соматичних захворювань, що потребують особливої тактики ведення пацієнтів у дитячому віці:

- вадами серця;
- епілепсією;
- бронхіальною астмою;
- цукровим діабетом;
- ВІЛ-інфекцією/СНІД;
- вірусним гепатитом;
- дифтерією;
- туберкульозом.

10. Проводити обстеження ортодонтичних хворих:

- з аномаліями розмірів окремих зубів;
- з аномаліями форми окремих зубів;
- з аномаліями кількості окремих зубів;
- з діастемами та тремами;
- зі скупченістю зубів;
- із тортоаномаліями;
- з вестибуло-оральним положенням зубів;
- з прогнатичними формами прикусу;
- з прогенічними формами прикусу;
- з відкритим прикусом;
- з глибоким прикусом;

11. з одно- або двостороннім перехресним прикусом.

Проводити первинну та вторинну профілактику найбільш поширених зубощелепних аномалій та деформацій:

- аномалії розмірів окремих зубів;
- аномалії форми окремих зубів;
- аномалії кількості окремих зубів;
- діастем і трем;
- скупченості зубів;
- тортоаномалії;
- вестибуло-орального положення зубів;
- прогнатичних форм прикусу;
- прогенічних форм прикусу;
- відкритого прикусу;
- глибокого прикусу;
- одно- або двостороннього перехресного прикусу.
- особливості профілактики зубо-щелепних аномалій в різні вікові періоди;
- морфо-функціональні характеристики всіх періодів прикусу;
- необхідність і доцільність зубного протезування у дітей;

- основні групи дітей за ризиком виникнення зубощелепних аномалій;
- узгодженість профілактичної роботи стоматологів дитячих та ортодонтів, а також з іншими спеціалістами;
- обстеження ортодонтичного хворого, заповнення історії хвороби;
- отримання контрольних моделей;
- проведення допоміжних методів дослідження ортодонтичного хворого;
- припасування і фіксація незнімних і знімних конструкцій дитячих зубних протезів.

ПЕРЕЛІК КОНТРОЛЬНИХ ПИТАНЬ ДО ВСТУПНОГО ІСПИТУ

1. Анатомо-фізіологічні особливості порожнини рота новонародженого. Вплив штучного вигодовування на формування патологічних видів прикусу.
2. Поняття про норму в ортодонтії. Ортогнатичний прикус, його характеристика. Ключі оклюзії за Е. Енглею та Ендрюсом.
3. Фізіологічні та патологічні види прикусів. Періоди становлення висоти прикусу. Значення симптому Цилінського у процесі формування постійного прикусу.
4. Клінічні методи обстеження дітей із зубощелепними аномаліями і деформаціями. Антропометричні методи обстеження ортодонтичних хворих.
5. Біомеханіка переміщення зубів при ортодонтичному лікуванні. Класифікація сил, що використовуються при ортодонтичному лікуванні. Сили по А.М. Шварцу. Теорії перебудови тканин пародонту (Флюренса, Кінгслея-Валькгофа та Опенгейма). Сучасні теорії перебудови тканин пародонту під впливом ортодонтичної апаратури.
6. Класифікації ортодонтичної апаратури. Методи лікування ортодонтичних пацієнтів.
7. Апаратурне лікування. Функціонально-діюча апаратура. . Механічно-діюча апаратура.
8. Аномалії окремих зубів. Діастема. Аномалії кількості зубів.
9. Аномалії прорізування зубів. Аномалії положення зубів.
10. Дистальний прикус. Етіологія, патогенез, профілактика.
11. Клініка та діагностика дистального прикусу. Комплексне лікування дистального прикусу.
12. Мезіальний прикус. Етіологія, патогенез, профілактика.
13. Глибокий прикус. Етіологія, патогенез, профілактика.
14. Відкритий прикус. Етіологія, патогенез профілактика.
15. Перехресний прикус. Етіологія, патогенез, профілактика, клініка та діагностика.
16. Класифікації зубо-щелепно-лицевих деформацій і аномалій за Енглею та А.Я. Катцем.
17. Особливості росту і формування щелепних кісток людини у віковому аспекті.
18. Основні біологічні фактори, які забезпечують ріст і формування зубо-щелепного апарату.

19. Морфологічна і функціональна характеристика тимчасового прикусу.
20. Симптом “сходінки” (Цилінського) і його діагностичне значення.
21. Особливості жувальних і м’язів у дітей
22. Анатомо-фізіологічні особливості ортогнатичного прикусу в тимчасовому і постійному його періодах.
23. Вплив ортодонтичної апаратури на тканини і органи жувального апарату.
24. Роль патології верхніх дихальних шляхів і рахіту в розвитку деформацій прикусу, методи їх профілактики.
25. Роль штучного годування в розвитку аномалій прикусу.
26. Анатомічна й функціональна характеристика фізіологічних прикусів.
27. Морфо-функціональна характеристика молочного прикусу.
28. Шкідливі звички у дітей, їх роль в патогенезі зубо-щелепних деформацій.
29. Гімнастика м’язів і жувальних м’язів, як метод профілактики та лікування зубо-щелепних аномалій і деформацій.
30. Морфологічні і функціональні порушення в жувальному апараті при зубо-щелепних аномаліях та деформаціях.
31. Особливості ортодонтичного лікування дистального прикусу в постійному періоді у дітей і дорослих. Можливі ускладнення. Показання до видалення зубів і інших хірургічних втручань.
32. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, профілактика і лікування мезіального прикусу в тимчасовому періоді. Роль спадковості у виникненні даної аномалії.
33. Етіологія, патогенез, клініка, профілактика, діагностика і лікування відкритого прикусу у тимчасовому періоді. Роль нормалізації носового дихання у прогнозі ортодонтичного лікування.
34. Особливості лікування перехресного прикусу в постійному періоді.
35. Клінічно-діагностичні проби Ешлера-Бітнера. Їх значення.
36. Клінічно-діагностичні проби Л.В. Ільїної-Маркосян. Їх значення.
37. Хірургічні втручання в комплексному лікуванні ортодонтичних хворих.
38. Методи стимуляції ортодонтичного лікування (хірургічні, фізіотерапевтичні, біологічні), їх суть, вікові показання.
39. Фізіотерапевтичні методи стимуляції ортодонтичного лікування: (електрофульгурація, механізм дії, показання, протипоказання до застосування).
40. Показання до апаратного, хірургічного та комбінованого методів лікування зубо-щелепних аномалій та деформацій у дітей різного віку.
41. Особливості техніки інфільтраційного та провідникового знеболювання у дітей різного віку на верхній щелепі. Ускладнення, їх попередження та лікування.
42. Особливості техніки інфільтраційного та провідникового знеболювання у дітей різного віку на нижній щелепі. Ускладнення, їх попередження та лікування.
43. Особливості видалення тимчасових та постійних зубів у дітей різного віку на верхній щелепі.

44. Особливості видалення тимчасових та постійних зубів у дітей різного віку на нижній щелепі.
45. Загальні та місцеві ускладнення під час та після видалення зубів у дітей, методи їх лікування та профілактика.
46. Запальні одонтогенні кісти щелеп від тимчасових та постійних зубів. Клініка, діагностика, диференційна діагностика, принципи лікування, профілактики.
47. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика та лікування гострого епідемічного паротиту.
48. Клінічні ознаки та закономірності перебігу гострих одонтогенних і неодонтогенних лімфаденітів.
49. Специфічні запальні процеси (туберкульоз, актиномікоз, сифіліс). Прояви в порожнині рота.
50. Клінічні прояви, діагностика, диференційна діагностика та лікування флегмон, розташованих навколо верхньої щелепи.
51. Клінічні прояви, діагностика, диференційна діагностика та лікування флегмон, розташованих біля нижньої щелепи.
52. Клінічні прояви, діагностика та лікування фурункула, карбункула щелепно-лицевої ділянки.
53. Особливості клінічних проявів гострого одонтогенного остеомієліту, медикаментозне та хірургічне лікування, профілактика захворювання.
54. Особливості гістологічної будови, клініко-рентгенологічні форми одонтоми.
55. Травматичні пошкодження м'яких тканин: забій, гематома, рани. Діагностика, клініка, лікування.
56. Клініко-рентгенологічні форми хронічного одонтогенного остеомієліту.
57. Причини розвитку, клініка, діагностика та лікування гострих гематогенних остеомієлітів щелеп.
58. Гострі артрити скронево-нижньощелепного суглоба (СНЩС). Клініка, діагностика, диференційна діагностика методи лікування.
59. Хронічні артрити СНЩС. Клініка, діагностика, диференційна діагностика.
60. Комплексне лікування хронічних артритів СНЩС. Ускладнення, наслідки хронічних артритів СНЩС.
61. Клініко-рентгенологічна картина одонтогенних запальних кіст щелеп.
62. Діагностика та диференційна діагностика одонтогенних запальних кіст щелеп.
63. Етіологія, патогенез, клініка, диференційна діагностика, лікування гострого неепідемічного паротиту.
64. Комплексне лікування гострих паротитів.
65. Гострі та хронічні калькульозні субмаксиліти. Клініка, діагностика, диференційна діагностика та їх лікування.
66. Хронічний паренхіматозний сіалоденіт. Клініко-рентгенологічна характеристика та лікування.
67. Комплексне лікування хронічних сіалоденітів.
68. Класифікація травматичних пошкоджень м'яких тканин ЩЛД та клінічна

картина ран м'яких тканин ЩЛД у дітей.

69. Особливості клінічного перебігу та принципи лікування ран, що проникають у порожнину рота.

70. Клінічна картина та лікування ран з дефектами м'яких тканин ЩЛД. Протиправцева вакцинація.

71. Анестетики та їх застосування у дітей при знеболенні м'яких тканин у дітей.

72. Особливості ПХО та лікування укушених ран. Антирабічна вакцинація.

Показання до її проведення.

73. Класифікація та клініка коротких вуздечок губи.

74. Лікування коротких вуздечок губ.

75. Класифікація та клініка коротких вуздечок язика.

76. Принципи та методи лікування коротких вуздечок язика.

77. Причини розвитку, особливості діагностики, клініки та лікування гострого одонтогенного періоститу щелеп.

78. Диференційна діагностика гострого одонтогенного періоститу та остеомієліту щелеп.

79. Причини розвитку, диференційна діагностика та особливості клінічного перебігу, лікування хронічних періоститів щелеп.

80. Незрощення губи .Класифікація. Клініка. Лікування

81. Множинний карієс зубів у дітей. Основні причини. Принципи і план лікування. Ендогенна профілактика карієсу препаратами фтору. Показання, визначення, дози, механізм дії фтору.

82. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика карієсу тимчасових зубів у дітей. Принципи лікування.

83. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика карієсу постійних зубів у дітей. Принципи лікування.

84. Тактика лікування травми зубів на рівні емалі та дентину. Прогноз.

85. Флюороз зубів. Ендемічні зони. Клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування, профілактика.

86. Гіпоплазія емалі. Етіологія, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування, профілактика.

87. Класифікація пульпітів тимчасових та постійних зубів у дітей. Етіологія, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування, профілактика.

88. Методи лікування пульпітів тимчасових та постійних зубів у дітей.

89. Класифікація періодонтитів тимчасових та постійних зубів у дітей. Етіологія, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування.

90. Методи лікування пульпітів та періодонтитів тимчасових та постійних зубів у дітей.

91. Рентгенологічні стадії формування кореня постійних зубів. Диференційна діагностика несформованого кореня і гранулеми. Особливості лікування пульпітів та періодонтитів постійних зубів з незавершеним формуванням коренів.

92. Хвороби пародонту у дітей. Етіологія, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування.

93. Гострий герпетичний стоматит у дітей. Етіологія, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування, профілактика.
94. Дистрофічно-запальні зміни пародонту у дітей при Х-гістіоцитозах (еозинофільна гранулема, хвороби Хенда-Крісчена-Шіллера, Гоше, Німанна-Піка, Леттерера-Зіве). Клініка, діагностика, лікувальна тактика.
95. Кандидози у дітей. Етіологія, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування, профілактика.
96. Багатоформна ексудативна еритема. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика. Лікування. Механізм дії застосовуваних лікарських засобів.
97. Прояви у порожнині рота при гострих інфекційних захворюваннях у дітей: кір, скарлатина, дифтерія. Діагностика, лікувальна тактика.
98. Гігієнічні індекси. Оцінка гігієнічного стану порожнини рота за Федоровим-Володкіною, Гріном-Вермільоном, Сілнес-Лоу.
99. Предмети гігієни порожнини рота. Класифікація. Показання до застосування.
100. Екзогенна профілактика карієсу препаратами фтору. Методика проведення, оцінка ефективності. Механізм дії.
101. Герметизація фісур як метод профілактики карієсу зубів, показання, методики. Герметики: класифікація, склад, властивості.
102. Види та методи ендогенної профілактики карієсу зубів у дітей. Планування профілактики карієсу зубів у залежності від виразності факторів карієсогенної ситуації. Взаємодія з лікарем-педіатром.
103. Анатомічна будова тимчасових зубів. Анатомічна будова постійних зубів у дітей.
104. Класифікація пломбувальних матеріалів. Вибір стоматологічних матеріалів для лікування карієсу в постійних зубах у дітей.
105. Склоіономерні цементи. Склад, основні властивості, показання до застосування в тимчасових і постійних зубах у дітей. Техніка приготування та пломбування.
106. Композиційні матеріали хімічного тверднення. Види, основні властивості, показання до застосування в тимчасових і постійних зубах у дітей. Техніка приготування та пломбування.
107. Фотополімерні композиційні матеріали. Види, основні властивості, показання до застосування в тимчасових і постійних зубах у дітей. Техніка пломбування.
108. Фото полімерні композиційні матеріали. Етапи пломбування постійних зубів у дітей.
109. Зубна бляшка. Її будова, механізми утворення, вплив на емаль зуба.
110. Помилки та ускладнення при лікуванні пульпіту тимчасових зубів у дітей. Їх попередження та усунення.
111. Помилки та ускладнення при лікуванні пульпіту постійних зубів у дітей. Їх попередження та усунення.
112. Розвиток, структура та функції періодонту. Будова періодонту в зубах з несформованим коренем. Зона росту. Її будова, рентгенологічна характеристика. Диференційна діагностика з хронічним періодонтитом.

113. Імпрегнаційний метод лікування карієсу тимчасових зубів. Показання, методика виконання. Прописи лікарських засобів, що застосовуються. Сучасні пломбувальні матеріали, що застосовуються при лікуванні карієсу тимчасових зубів. Їх вибір в залежності від стадії розвитку зуба.
114. Лікування карієсу тимчасових зубів шляхом препарування та пломбування. Сучасні техніки препарування тимчасових зубів (ART –методика, методика хіміко-механічного видалення каріозного дентину).
115. Спадкові вади розвитку твердих тканин зубів: недосконалий амелогенез. Клініка, діагностика, тактика лікування.
116. Спадкові вади розвитку твердих тканин зубів: недосконалий дентиногенез, синдром Стентона-Капдепона. Клініка, діагностика, тактика лікування.
117. Диференційна діагностика початкових форм карієсу, гіпоплазії та флюорозу постійних зубів у дітей.
118. Розвиток та анатомо-гістологічна будова пульпи зуба. Морфо-функціональні особливості будови пульпи тимчасових і постійних зубів в залежності від етапу розвитку зуба.
119. Хронічний рецидивуючий афтозний стоматит у дітей. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування.
120. Індeksi карієсу. Визначення кислотостійкості емалі (ТЕР-тест, КОШРЕ-тест, CRT-тест).
121. Методи лікування пульпітів та періодонтитів тимчасових та постійних зубів у дітей.
122. Гіпоплазія емалі. Етіологія, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування, профілактика.
123. Кандидози у дітей. Етіологія, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування, профілактика.
124. Герметизація фісур як метод профілактики карієсу зубів, показання, методики. Герметики: класифікація, склад, властивості.
125. Помилки та ускладнення при лікуванні пульпиту тимчасових зубів у дітей. Їх попередження та усунення.

Рекомендована література

1. Хоменко Л.О. та співавт. Терапевтична стоматологія дитячого віку. –Київ: Книга плюс, 1999.- 526с.
2. Терапевтическая стоматология детского возраста под редакцией проф.Л.А.Хоменко. - Київ: Книга плюс, 2007.- 815с.
3. Данилевський М.Ф., Борисенко А.В., Політун А.М., Сідельникова Л.Ф., Несин О.Ф. Терапевтична стоматологія. Фантомний курс, (1 том).- К.: Здоров'я, 2001.- 392с.
4. Современные средства экзогенной профилактики заболеваний полости рта / Хоменко Л.А, Биденко Н.В., Остапко Е.И., Шматко В.И. – Киев: Книга плюс, 2001. – 208с.
5. Мельниченко Э.М. Профилактика стоматологических заболеваний. -

Минск: Высш. школа.1990.-158с.

6. Пахомов Г.Н. Первичная профилактика в стоматологии.-М.:”Медицина”, 1983. – 238с.

7. Профилактика стоматологических заболеваний под ред. Куцевляка В.И., Харьков ХГМУ, 2007.- 208с.

8. Смоляр Н.І. Профілактика стоматологічних захворювань у дітей. - Львів: Світ, 1995. - 152с.

9. Хоменко Л.О. та співавтори. Стоматологічна профілактика у дітей. – Київ: ІСДО, 1993.-192с.

10. Каськова Л.Ф., Новікова С.С. Виробнича практика з профілактики стоматологічних захворювань. – Полтава. – 2006. – 112с.

11. Хоменко Л.О. та співав.. Терапевтична стоматологія дитячого віку, Київ, Книга плюс, 2001.- 524с.

12. Хоменко Л.А., Биденко Н.В. Практическая эндодонтия инструменты, материалы и методы.- Киев, Книга плюс, 2002.- 216с.

13. Биденко Н.В. Стеклоиономерные материалы и их применение в стоматологии, Киев, Книга плюс, 2003.-144с.

14. Данилевський М.Ф., Борисенко А.В., Політун А.М., Сідельникова Л.Ф., Несин О.Ф. терапевтична стоматологія. Фантомний курс, (1 том).- К.: Здоров'я, 2001.- 392с.

15. Данилевський М.Ф., Грохольський А.П., Політун А.М. Практикум з терапевтичної стоматології (фантомний курс), Львів „Світ”, 1993.- 184с.

16. Магід Е.А., Мухін Н.А. Фантомний курс терапевтичної стоматології. Атлас. – М.:Медицина, 1978.- 304 Хоменко Л.О. та спів. Терапевтична стоматологія дитячого віку, Київ, Книга плюс, 2001.- 524с.

17. Хоменко Л.О. та спів. Терапевтична стоматологія дитячого віку, Київ, Книга плюс, 2001.- 524с.

18. Пропедевтика дитячої терапевтичної стоматології (за ред. проф. Л.О.Хоменко). – К.:”Книга Плюс”, 2011. - 320 с.

19. Хоменко Л.А., Остапко Е.И., Биденко Н.В. Клинико-рентгенологическая диагностика заболеваний зубов и пародонта у детей и подростков.- Киев: «Книга плюс», 2004.- 200с.

20. Хоменко Л.А., Биденко Н.В. Практическая эндодонтия инструменты, материалы и методы.- Киев, Книга плюс, 2002.- 216с.

21. Биденко Н.В. Стеклоиономерные материалы и их применение в стоматологии. –Москва: «Книга плюс», 2003. –144 с.

22. Хоменко Л.А., Савичук А.В., Биденко Н.В., Остапко Е.И. и др. Профилактика стоматологических заболеваний: учебное пособие. – Ч.1. – К.:”Книга Плюс”,2007. –127 с.

23. Хоменко Л.А., Савичук А.В., Биденко Н.В., Остапко Е.И. и др. Профилактика стоматологических заболеваний: учебное пособие. – Ч.2. – К.:”Книга Плюс”,2008. –132 с.

24. Харьков Л.В., Яковенко Л.М., Чехова І.Л. Хірургічна стоматологія дитячого віку. ТОВ “Книга плюс”, 2003, 479 с.

25. Харьков Л.В., Яковенко Л.М., Чехова И.Л. Хирургическая стоматология и челюстно-лицевая хирургия детского возраста. Киев, ТОВ «Книга плюс», 2005, 479 с.
26. Харьков Л.В., Яковенко Л.М., Чехова И.Л. Атлас хирургических стоматологических заболеваний у детей. Киев.»Книга-плюс», «Ничлава», 2012 г., 501 с.
27. Александрова Н.М., Аржанцев П.З. Травмы челюстно-лицевой области. М.: Медицина, 1986, 448 с.
28. Агапов В.С., Емельянова Н.В., Шипкова Т.П. Анестезиология, реанимация, и интенсивная терапия в стоматологии и челюстно-лицевой хирургии.-М.-МИА.-2005.-251с.
29. Бернадський Ю.Й. Основи щелепно-лицевої хірургії та хірургічної стоматології. Навчальний посібник для студентів і лікарів-інтернів вищих медичних навчальних закладів III-IV рівнів акредитації лікарів-стоматологів / – Пер. з 3-го російськомов. видання, переробл. і доповн. новіт. даними. – К.: Спалах, 2003. – 307 с.
30. Бургонский В.Г. Современная технология местного обезболивания в стоматологии: Метод. рекомендации.-К.-2005.-31с.
31. Каспарова Н.Л., Колесов А.А., Воробьев Ю.М. Заболевания височно-нижнечелюстного сустава. М., Медицина, 1981, 168с.
32. Карапетян И.С, Губайдулина Е.Я., Цегельник Л.Н Опухоли и опухолеподобные поражения органов полости рта, челюстей, лица и шеи / . – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: МИА, 2004. –232 с.
33. Кононенко Ю.Г. Местное обезболивание в амбулаторной стоматологии. – Пособие для студентов стомат. факультетов.-М.-“ Книга плюс”.-2004.-351с.
34. Малевич О.Є., Житній М.І., Чернов Д.В. та ін. Техніка місцевої анестезії при малих операціях у порожнині рота. Практичний посібник: Навчальний посібник для студентів і лікарів інтернів стоматологічних факультетів вищ. мед. навч. закл. III-IV рівнів акредитації / – Д.: АРТ-ПРЕСС, 2003. – 93 с.
35. Малевич О.Є., Кравченко С.В., Світловський А.А та ін. Техніка операцій видалення зубів та їх коренів: Практичний посібник. Підручник для студентів та інтернів стоматолог. фак. вищ. мед. навч. закладів III-IV рівнів акредитації /– Д.: Арт - ПРЕС, 2003. – 71 с.
36. Рабухина Н.А. Рентгенодиагностика в стоматологии / Н.А. Рабухина, А.П. Аржанцев. – 2-е изд., стер. – М.: МИА, 2003. – 452с.
37. Рогинский В.В. Воспалительные заболевания в челюстно-лицевой области
38. Солнцев А.М., Колесов В.С., Колесова Н.А. у детей. Москва, 1998, 195 с.
39. Руденко М.М. Стоматологія дитячого віку / М.М. Руденко, В.С. Бондаренко, С.В. Радочіна. – О.: Одес. мед. ун-т, 2001. – 177с.
40. Соловьев М.М. Абсцессы, флегмоны головы и шеи– М. МЕДпресс, 2003.– 229 с.
41. Солнцев А.М., Тимофеев А.А. Одонтогенные воспалительные заболевания. К., Здоровья, 1989, 232с.
42. Заболевания слюнных желез. К., Здоровья, 1991, 312с.

43. Тарасенко М.М., Суханова Г.А. Слюнные железы. Биохимия, физиология, клинические аспекты. - Томск.-НТЛ.- 2002.-123с.
44. Ткаченко П.І., Гуржій О.В. Лімфаденіт щелепно-лищевої ділянки у дітей.: Навчальний посібник /: Центр. метод. кабінет з вищ. мед. освіти, Укр. мед. стоматологічна акад. – Полтава, 2001. – 106 с.
45. Шаргородский А.Г. Клиника, диагностика, лечение и профилактика воспалительных процессов челюстно-лицевой области. Свердловск, 1987, 305с.
46. Фрумкина Г.Д. Показания и противопоказания к удалению зубов у детей. М., Медгиз, 1962, 112 с.
47. Фісталь Е.Я., Гозінець Г.П. Комбустіологія.-К.-Інтермінк, 2004.-184с.
48. Септичні форми гострого гематогенного остеомієліту у дітей – Д.С.Солейко, О.М.Горбатюк, Ю.П.Кукуруза, В.С.Коноплицький – Вінниця: теза, 2008 – 263 с.
49. Безпека та ефективність місцевої анестезії у стоматології дитячого віку – Р.Гумецький – Видавництво «ГалДент», 2004
50. Фліс П.С. Ортодонтія. - Вінниця: «Нова книга», 2006. - 308 с.
51. Шмут Г.П.Ф., Холтгрейв Э.А., Дрешер Д. Практическая ортодонтия. Под ред. проф. П.С. Флиса. Пер. с нем. – Львов: ГалДент, 1999.
52. Стефан Вільямс. Короткий посібник з телентгенографії. Під ред. проф. П.С. Фліса. – Львів, 2006.
53. Шарова Г.В., Рогожников Г.И. Ортопедическая стоматология детского возраста. М., «Медицина», 1991. с. 289.
54. Григорьева Л.П. Прикус у детей. – Киев: Здоровье, 1995 г. – 231 с.
55. Дорошенко С.І., Кульгінський Є.А. Основы телерентгенографії. – К.: Здоров'я, 2007. – 70 с.
56. Куроедова В.Д., Ждан В.Н., Галич Л.Б. и др. Атлас ортодонтических аппаратов. – Полтава: «Дивосвіт», 2011 р. – 156 с.
57. Фліс П.С., Омельчук М.А., Ращенко Н.В. та ін. Ортодонтия. – К.: Медицина», 2008 р. - 360 с.
58. Флис П.С., Омельчук Н.А., Ращенко Н.В. и др. Orthodontics. – К.: Медицина», 2008 р. - 336 с.
59. Фліс П.С., Тріль С.І., Вознюк В.П. «Дитяче зубне протезування». – Київ: «Медицина», 2011 р. - 200 с.

**Критерії оцінювання рівня знань зі спеціальності
вступників до аспірантури
Вінницького національного медичного університету імені М.І. Пирогова**

Критерії оцінювання знань вступників до аспірантури зі спеціальності складено відповідно до чинних навчальних програм рівня магістра (спеціаліста). Випробування проходить у вигляді письмового іспиту.

Під час іспиту вступник до аспірантури повинен продемонструвати володіння наведеним комплексом знань зі спеціальності та викласти відповіді у письмовій формі на 4 (3) запитання з різних розділів спеціальності.

Оцінювання рівня знань вступників визначається за національною шкалою:

- «5» (відмінно)
- «4» (добре)
- «3» (задовільно)
- «2» (незадовільно)

Оцінку «відмінно» (5) одержує вступник, який демонструє вичерпні знання згідно білету; вільно орієнтується в тематиці одержаних завдань та чітко відповідає на запитання, користується літературно правильною мовою, правильно застосовує медичну термінологію.

Оцінку «добре» (4) одержує вступник, який демонструє впевнені знання всіх питань згідно білету; орієнтується в тематиці одержаних завдань, але робить деякі негрубі помилки при відповіді на запитання; користується правильною літературною мовою, але нечітко використовує медичну термінологію.

Оцінку «задовільно» (3) одержує вступник, який не продемонстрував впевнених знань із тематики одержаних завдань, виявляє лише базові знання із тематики білету; робить помилки у використанні медичної термінології.

Оцінку «незадовільно» (2) одержує вступник, який дав неправильну відповідь на 2 запитання із тематики білету, не показав впевнених базових знань із тематики одержаних завдань.